

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น
วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นายกิตติคุณ บุญเสริม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น
วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ
ของ
นายกิตติคุณ บุญเสริม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม ๒๕๔๕

๒๒ ๑๕๒๐๔๙

กิตติคุณ บุญเสริม. (2545) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น*

วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ระดับชั้นต้น จำนวน 202 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) นิสัยทางการเรียน (X_5) บุคลิกภาพ (X_6) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_7) บรรยากาศการเรียนการสอน (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_9) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{10})

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ปัจจัย ได้แก่ อาชีพผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (X_2) อาชีพลูกจ้าง (X_3) และ ประกอบอาชีพส่วนตัว (X_4)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_5) และความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_7) ตามลำดับซึ่งปัจจัยทั้งสามปัจจัยนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ได้ร้อยละ 40.80

4. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่

4.1 สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้คะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .808 + .372X_9 + .309X_5 + .137X_7$$

4.2 สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .400X_9 + .277X_5 + .151X_7$$

FACTORS EFFECTING ON ATTITUDE TOWARDS DRAMATIC SUBJECT STUDYING
FOR THE FIRST YEAR OF PRIMARY LEVEL STUDENTS OF DRAMATIC ARTS
SUPHUNBURI COLLEGE IN CHANGWAT SUPHUNBURI

AN ABSTRACT
BY
MR. KITIKUN BOONSERM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2002

Kitikun Boonserm. (2002). *Factors Effecting on Attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts Suphunburi College in Changwat Suphunburi*. Master Project. M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mrs. Wilailuck Pongsopar.

The purpose of this research was to study factors effecting on attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts Suphunburi College in Changwat Suphunburi in academic year 2002. The samples were 202 students of the first year of primary level students .The instrument were the factors effecting on attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students questionnaires. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly possitive correlation among 7 factors ; learning – achievement (X_1) , learning – habit (X_5) , personillity (X_6) , parent ' s expectation (X_7), learning atmosphere (X_8) , interpersonal relationship between students and teachers (X_9), interpersonal relationship between students and their peers (X_{10}) , and attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts at .01 level.

2. There were no significantly correlation among 3 factors ; occupation of parent government official /state enterprise (X_2) , employee (X_3) and free – lance profession (X_4) and attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts.

3. There were three factors significantly effecting on attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts at .01 level. These factors effecting on attitude towards Dramatic Subject Studying from the most to the least were interpersonal relationship between students and teachers (X_9), learning – habit (X_5) and parent ' s expectation (X_7), respectively. They could predicted attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts about percentage of 40.8

4. The predicted equations of the attitude towards Dramatic Subject Studying for the first year of primary level students of Dramatic Arts were as follows :

4.1 In term of raw scores were :

$$\hat{Y} = .808 + .372X_9 + .309X_5 + .137X_7$$

4.2 In term of standard scores were :

$$Z = .400X_9 + .277X_5 + .151X_7$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

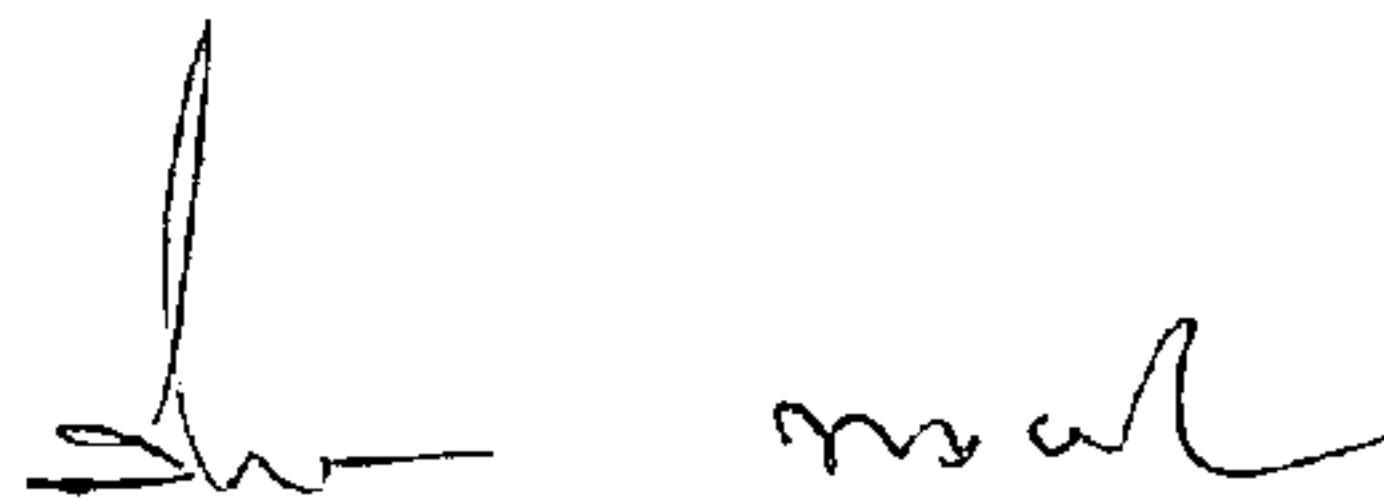
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

คณะกรรมการสอบ

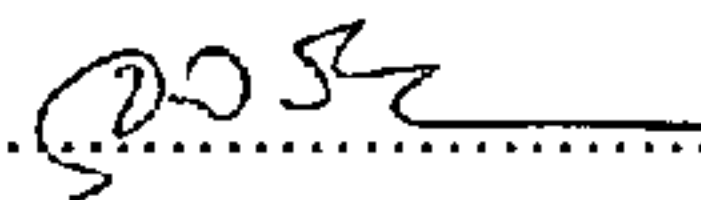
ประธาน

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

กรรมการ

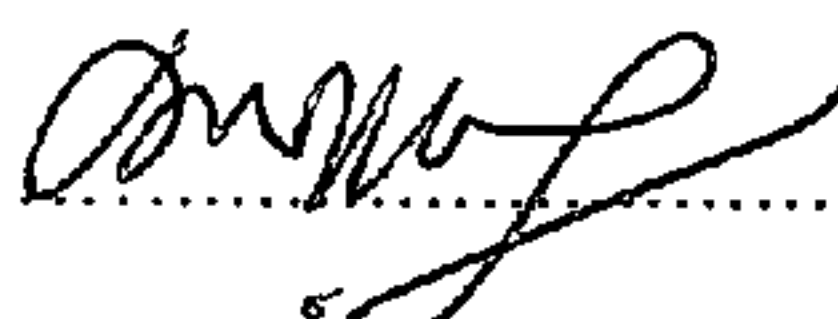
(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเมตตาอย่างสูง ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและความเสียสละของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่ให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายการุณ สุทธิกุลผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี และนายสุขุม บัวมาศ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง คณะครูอาจารย์ และนักเรียนภาควิชานาฏศิลป์ไทยทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาทุกท่าน ที่ได้เมตตาให้ความรู้ และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ จิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจ

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดาที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมให้กับบิดามารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้สั่งสอนอบรมสร้างปัญญาแก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นเสมือนกำลังใจทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

กิตติคุณ บุญเสริม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ละคร.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ละคร	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร.....	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร...	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	26
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	26
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	40
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	41
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	46
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	46
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	53
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	53
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม.....	65
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	78
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	83

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
---	----------------------------------	---

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร ชั้นต้นเป็นกลุ่มประชากร จำแนกตาม ระดับชั้นที่เรียน	41
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ทัศนคติต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยายภาคการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	42
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียน วิชานาฏศิลป์ ละครได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และบุคลิกภาพ อาชีพของ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครองบรรยายภาคการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	43
4	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ทัศนคติต่อการเรียน วิชานาฏศิลป์ ละคร ของนักเรียนชั้นต้น เป็นเกณฑ์โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	44
5	แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของ นักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	44
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน.....	79
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	79
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	80
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามบรรยายภาคการเรียนการสอน.....	80
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียน กับครู	81
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	81
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)ของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน วิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น.....	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

* ศิลปวัฒนธรรม เป็นจิตวิญญาณในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ที่สืบทอด สร้างสรรค์ กันมาแต่โบราณ จนเป็นเอกลักษณ์ และใช้พัฒนาสังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า จนเป็นรูปแบบที่ยั่งยืน เรียกว่า “ภูมิปัญญา” ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้คนอยู่ดี มีสุข (กรมศิลปากร. 2544 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ว่า “งานด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา และจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุ องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่น ๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษา และดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2537 : 1) /

กรมศิลปากรเป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำนุบำรุงรักษา สืบทอด มรดกวัฒนธรรมของชาติตั้งแต่ พ.ศ.2454 เป็นต้นมา ซึ่งในปัจจุบันได้จัดการศึกษาด้านดนตรี และนาฏศิลป์ ขึ้นอยู่กับสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากรเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาของวิทยาลัย นาฏศิลป์ทั่วประเทศ จำนวน 12 แห่ง (กรมศิลปากร. 2544 : 39) วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี เป็นสถาน ศึกษาหนึ่งในจำนวน 12 แห่ง ซึ่งทำหน้าที่จัดการศึกษา วิชาการด้าน ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ ได้แก่ ด้าน นาฏศิลป์ ด้านดุริยางคศิลป์ และด้านคีตศิลป์ ในระดับประกาศนียบัตรชั้นต้นถึงชั้นสูง การอนุรักษ์ เผยแพร่ ส่งเสริม วิจัย และให้บริการทางวิชาการดังกล่าว แก่สังคม ทั้งในและนอกระบบ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2544)

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนาฏศิลป์ ชั้นต้น ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง วิชานาฏศิลป์ละคร เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย นาฏศิลป์โขนซึ่งเปิดสอนเฉพาะนักเรียนชาย และนาฏศิลป์ละครเปิดสอนเฉพาะ นักเรียนหญิง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมศิลปะนิสัยของผู้เรียน ให้รักและเห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ วัฒนธรรมไทยทางนาฏศิลป์ เพื่อธำรง รักษาศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 92) และในบรรดาศิลปะทั้งปวงที่แสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ของชาติ และเป็นเครื่องวัดความเป็นมาของ ประวัติศาสตร์ได้อย่างดียิ่งนั้น “นาฏศิลป์” นับว่าเป็นศิลปะที่เด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้ ด้วยตนเอง ทั้งใน ลักษณะที่เข้มแข็ง และอ่อนโยน “ศิลปะ”คือการปรุงแต่งธรรมชาติให้งดงามฉันใด “นาฏศิลป์” ก็เป็นการปรุงแต่ง กิริยาท่าทางของมนุษย์ ให้งดงามขึ้นไปในรูปร่างของการเยื้องกรายรำรำนั่น (เรณู โกตินานนท์. 2527 : 2) * และในปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้เล็งเห็นคุณค่า ของศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ จึงได้จัดให้ปฎิรูปการศึกษา โดย ปรับโครงสร้าง กระบวนการ การจัดองค์กรบริหาร และการจัดการศึกษาของราชการ ให้ครอบคลุมงานด้าน การศึกษา ศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 43)

จากการที่ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษานักเรียนระดับชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี เป็น เวลา 5 ปี สังเกตพบว่านักเรียนที่เรียนวิชานาฏศิลป์ละคร มีจำนวนผู้เรียนลดน้อยลงในแต่ละปี นักเรียนไม่ ค่อยสนใจการเรียน ขาดเรียนเป็นประจำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจึงทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน วิชานาฏศิลป์ละคร จำนวน 10 คน ซึ่งทำการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนในระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 1 ถึง ชั้นต้นปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชานาฏศิลป์ละครต่ำ เรียนไม่จบตามหลักสูตรที่กำหนด และการออกกลางคันระหว่างปี ผู้วิจัยจึงสำรวจข้อมูลจากแบบรายงานการศึกษา(ภาคสถิติ) สำหรับสถานศึกษาสังกัด กรมศิลปากร ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2537 – ปีการศึกษา 2544 ดังนี้ปีการศึกษา 2537 มีนักเรียนออกระหว่างปี คิดเป็นร้อยละ 10 ปีการศึกษา 2538 คิดเป็นร้อยละ 12 ปีการศึกษา 2539 คิดเป็นร้อยละ 8 ปีการศึกษา 2540 คิดเป็นร้อยละ 15 ปีการศึกษา 2541 คิดเป็นร้อยละ 15 ปีการศึกษา 2542 คิดเป็นร้อยละ 15 ปีการศึกษา 2543 คิดเป็นร้อยละ 15 และปีการศึกษา 2544 คิดเป็นร้อยละ 17 (แบบรายงานการศึกษา ภาคสถิติ สำหรับสถานศึกษา สังกัด กรมศิลปากร) และผู้วิจัยจึงได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน นักเรียนชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน และ นักเรียนชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 50 คน ของวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2544 โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครหรือไม่ ถ้ามีปัญหานั้นคืออะไร ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ให้เหตุผลว่า วิชานาฏศิลป์ละครจดจำท่ารำได้ยาก จำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 20 ให้เหตุผลว่ามีลีลาท่ารำเชื่องช้า และนักเรียนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ให้เหตุผลว่า วิชานาฏศิลป์ละครเมื่อเรียนแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ นักเรียนชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ให้เหตุผลว่าวิชานาฏศิลป์ละครจดจำท่ารำได้ยาก นักเรียนจำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 30 ให้เหตุผลว่ามีลีลาท่ารำที่เชื่องช้า และนักเรียนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ให้เหตุผลว่าวิชานาฏศิลป์ละครเมื่อเรียนจบแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และนักเรียนชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 40 ให้เหตุผลว่า วิชานาฏศิลป์ละครจดจำท่ารำได้ยาก นักเรียนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ให้เหตุผลว่ามีลีลาท่ารำเชื่องช้า และนักเรียนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ให้เหตุผลว่าวิชานาฏศิลป์ละครเมื่อเรียนแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวน่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนตามที่เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 479) กล่าวว่าทัศนคติเป็นความโน้มเอียงทางด้านจิตใจภายในที่แสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ทัศนคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ทัศนคติ ยังเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นความเชื่อหรือแนวโน้มที่พร้อมจะกระทำต่อสิ่งแวดล้อมในการตอบสนอง ในลักษณะที่ชอบ หรือไม่ชอบและมักพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนด้วย พัทธนี วรกวิน (2522 : 60) กล่าวว่าการศึกษาทัศนคติทางลบของนักเรียนทำให้นักเรียนคิดรู้สึก และแสดงพฤติกรรมในทางลบต่อการเรียน ดังที่กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 231) กล่าวว่า ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ แต่ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็มีแนวโน้มที่ไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ฉะนั้นถ้าหากนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 ถึง นักเรียนชั้นต้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางลบต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครก็จะส่งผลเสียต่อตัวนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้นักเรียนออกกลางคันได้ จากรายงานการวิจัย ของยุพา วีระไวทยะ และคนอื่น ๆ (2532 : 176-208) ที่ศึกษาเรื่องการประสานสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา พบว่า สาเหตุที่เกี่ยวกับการออกกลางคัน ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อยมีดังนี้ มองอนาคตแล้วหางานได้ยาก เรียนไปแล้วจึงพบว่าไม่ถนัดในสาขานั้น อาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนไม่อยู่ในความสนใจ คณะจัดหลักสูตรไม่น่าสนใจ อาชีพที่ตรงกับสาขาที่เรียน มีรายได้ต่ำ เบื่อหน่ายการเรียนในสาขานั้น อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่น่าเบื่อ ผลการเรียนได้คะแนนต่ำ

เนื่องจากทัศนคติทางบวกต่อการเรียนเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดความตั้งใจ อยากรู้ อยากเห็น ในวิชาที่ครูสอน และเอาใจใส่ นึกถึงการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ รู้สึกว่าการเรียนเป็นของสนุก นำศึกษาค้นคว้าลงมือกระทำ และเมื่อผู้เรียนเกิดความพอใจในสิ่งที่เรียน ผู้เรียนก็จะ ขวนขวาย พยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เตรียมความพร้อมที่จะแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านไปได้ด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนวางไว้ (นภาพร เมฆรักษาวนิช. 2515 : 33) ดังนั้น ในด้านจิตวิทยาการเรียน การสอนจึงให้การยอมรับว่า ในการสอนต้องมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชานั้น ควบคู่ไปกับการรู้ และทักษะต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะว่า ทัศนคติต่อวิชาใด ๆ ย่อมเป็นรากฐานที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญ ของการเรียน เห็นคุณค่า และเอาใจใส่ต่อวิชานั้น ๆ (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2517 : 1219)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียน ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับทัศนคติทางการเรียนต่อวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อทัศนคติ ต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน วิชานาฏศิลป์ ละคร ของนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 ถึง นักเรียนชั้นต้นปีที่ 3 สำหรับครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ละคร ผู้บริหาร ครูที่ ประเมิน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 ถึง นักเรียนชั้นต้นปีที่ 3

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียน สาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน สาขานาฏศิลป์ละครวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คนชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ซึ่งแบ่ง 3 ด้าน ได้แก่
 - 2.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

- 2.1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.1.1.2 นิสัยทางการเรียน
- 2.1.1.3 บุคลิกภาพ
- 2.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่
 - 2.1.2.1 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 - 2.1.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครอง
- 2.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่
 - 2.1.3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน
 - 2.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 2.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ดังนี้
 - 1.1 ทักษะคิดต่อการเรียนนาฏศิลป์ละครด้านความรู้ หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการรำ การร้องเพลง การแสดงเดี่ยว และการแสดงเป็นกลุ่ม
 - 1.2 ทักษะคิดต่อการเรียนนาฏศิลป์ละครด้านความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกภูมิใจของนักเรียนที่ได้รับยกย่อง และยอมรับว่ามีความรู้และความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ เป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของบุคคล
 - 1.3 ทักษะคิดต่อการเรียนนาฏศิลป์ละครด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม หมายถึงการที่นักเรียนกล้าแสดงการรำ การร้องเพลง การแสดงเดี่ยวและการแสดงเป็นกลุ่ม และการสนใจไปดูการแสดงของคนอื่น
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อทักษะคิดในการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 2.1. ปัจจัยด้านส่วนตัว
 - 2.1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนซึ่งวัดจากระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชา
 - 2.1.2 นิสัยทางการเรียน หมายถึงการกระทำของนักเรียนที่ทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน การซักถามข้อสงสัยต่อครูทั้งภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียน
 - 2.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่รวมกันเป็นรูปแบบของพฤติกรรมของนักเรียน โดยพิจารณาจากการแสดงออกที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งบุคลิกภาพตามแนวคิดทฤษฎีบุคลิกภาพของ คาร์ล จี จุง (Carl G. Jung) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ
 - 2.1.3.1 บุคลิกภาพการเก็บตัว หมายถึงลักษณะของนักเรียนที่ไม่ชอบเข้าสังคม เป็นคนเงียบ ชอบทำงานโดยลำพัง ทำอะไรด้วยความระมัดระวัง เจ้าระเบียบ มีการ วางแผนล่วงหน้า เคร่งเครียด เชื่อตนเอง ไม่ค่อยเปิดเผย มีจริยธรรมสูง

2.1.3.2 บุคลิกภาพการแสดงตัวหมายถึงลักษณะของนักเรียนที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ ลักษณะเปิดเผย ช่างพูด ชอบกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลงไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น ทำอะไรตามสภาพเป็นจริง มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวและวู่วาม

2.2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1. อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หมายถึงชนิดของงานที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนประกอบการ ซึ่งเป็นรายได้หลักในครอบครัวของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

2.2.1.2. ลูกจ้าง

2.2.1.3. อาชีพส่วนตัว

2.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึงความคิดของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียน ผลการเรียนเป้าหมายทางการศึกษาที่ตั้งไว้สำหรับนักเรียน และต้องการให้นักเรียนเรียนประสบความสำเร็จและมีงานทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งวัดได้จากการรับรู้ของนักเรียนต่อความคิดของผู้ปกครอง

2.3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.3.1. บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.3.1.1. การสอนของครู ได้แก่ การอธิบายเนื้อหา การสาธิต การมอบหมายงาน การเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็น การทบทวนบทเรียน และการรักษาระเบียบระหว่างเรียน

2.3.1.2 อาคารสถานที่ ได้แก่ สภาพห้องเรียน ขนาดห้องเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง การปราศจากเสียงรบกวน

2.3.1.3. สื่อและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียน ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

2.3.2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน และพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.3.2.1 พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความรักเมตตา ความสนใจเอาใจใส่ต่อนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษา และชี้แนะแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครูทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่ครูสั่งสอน ซักถาม แสดงความเห็นในด้านการเรียน ปรึกษาครูทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ห่วงใยสนิทสนม ไว้ใจต่อกัน ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยความเต็มใจ

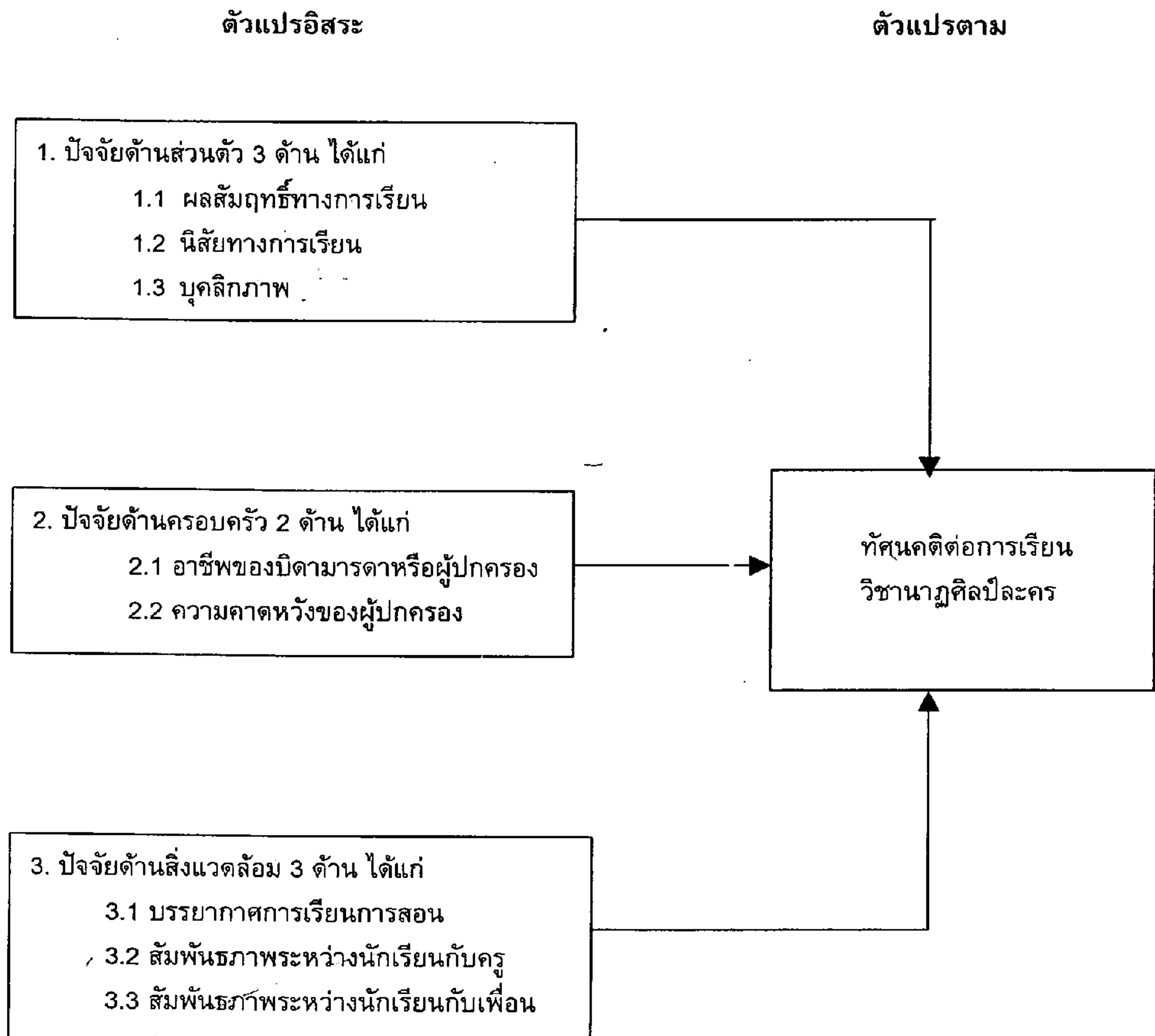
3. วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ สังกัด กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นต้น ระดับชั้นกลาง และ ระดับชั้นสูง ใน 3 สาขาวิชาได้แก่

3.1 สาขานาฏศิลป์ไทย ได้แก่ นาฏศิลป์โขน และนาฏศิลป์ละคร

3.2 สาขาดุริยางค์ไทย ได้แก่ ปี่พาทย์ และ เครื่องสายไทย

3.3 สาขาคีตศิลป์ไทย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ละคร
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ละคร

1.1 การละครไทย

เมื่อกล่าวถึง "การละครไทย" (เรณู โกตินานนท์. 2527 : 20 - 22) ย่อมเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าหมายถึงการแสดงละครว่า อันได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก ละครใน ละครดึกดำบรรพ์ ละครพันทาง โขน ละครร้อง ละครสังคีต ละครพูด นับว่าศิลปะละครไทยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องการอาหารทั้งทางกาย และทางใจ มนุษย์ต้องการสิ่งที่ทำให้เกิดความสุข และความเพลิดเพลิน โลกทั้งโลกคือเวทีละคร มนุษย์ทุกคนคือตัวละคร แต่บทบาทของมนุษย์โดยปกติเฉื่อยชาไม่ทันกับเวลาที่ล่วงไป ศิลปะการแสดงละครจึงต้องเข้าช่วยกรองแต่เฉพาะเรื่องที่สำคัญแล้วนำมาแสดงให้เข้าใจ อาจมีข้อโต้แย้งว่าถ้าจะให้มนุษย์รู้จักชีวิต และความเป็นไปของโลกไม่จำเป็นต้องแสดงละครก็ได้ เพียงแต่เล่าให้ฟัง หรือเขียนตำราให้อ่านก็คงจะเพียงพอ ข้ออ้างดังกล่าวได้ปฏิบัติกันมาแล้วในสมัยกรีกโบราณ ได้มีนักปราชญ์หลายท่านเล่านิทานให้คนฟังก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อคนฟังนานเข้าก็เกิดความเบื่อหน่ายสำหรับประเทศไทยเคยเริ่มต้นด้วยการเล่านิทาน ภายหลังต้องใช้ดนตรีประกอบการเล่านิทาน และใช้ศิลปะในการเล่านิทานโดยวิธีขับเสภา ต่อมาต้องใช้คนแสดงกลายเป็นเสภาว่า และวิวัฒนาการมาเป็นละครไทยในปัจจุบัน

ในการสอนคติธรรมแต่เดิมสอนแต่เฉพาะคติธรรม ต่อมาได้ค้นคว้าวิธีสอนด้วยวิธีเล่านิทานชาดก เรื่องต่างๆสมัยปัจจุบันได้มีผู้ค้นพบว่าการละครสื่อความหมายให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง และฝังแน่นอยู่ในความทรงจำได้อย่างดีเยี่ยม ศิลปะการละครได้เตรียมยาไว้ทุกขนานที่จะรักษาโรคทางใจ ยามที่มนุษย์เศร้าโศก ละครก็มีเรื่องเบิกบานบันเทิงใจไว้ปลอบใจ ยามที่มนุษย์ท้อแท้ห่อหุ้มละครก็มีเรื่องแสดงบทบาทในทางอุทิศสละพยายาม ใจให้กล้าหาญ ยามที่มนุษย์หลงระเรีง ละครก็มีเรื่องเศร้าโศกให้มนุษย์ยับยั้งชั่งใจ

1.1.1 สันนิษฐานศัพท์ คำว่า "ละคร"

เนื่องจากคำว่า "ละคร" และ "ละคอน" นี้ใช้ปะปนกันมาทั้งสองอย่าง แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะทรงมีพระราชดำริให้ใช้ว่า "ละคอน" แต่เพียงอย่างเดียว ตามคำวินิจฉัยจากแนวที่มาของคำเดิม แต่ก็ยังมีคนใช้ปนกันทั้งสองคำต่อมา ทั้งนี้เป็นเพราะใช้กันมาจนเคยชิน และเข้าใจความหมายกันดีแล้วละครหรือละคอนจากหลักฐานซึ่งนักปราชญ์ท่านได้ค้นคว้าไว้หลายท่านจึงขอนำหลักฐานงานค้นคว้าของท่านนักปราชญ์นั้นๆ มาประมวลกล่าวไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบความรู้และตำนาน ในหนังสือคำกลอน "โวพจน์ประพันธ์" ท่านพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ได้บรรยายไว้ว่า

"ซึ่งว่ารำลคร	นักเลงฟ้อนรู้เต้นรำ
โอดครวญหวนล่ำล้า	ระรือเรื่อยเจื้อยจับใจ
เขาเล่าว่าเดิมที	ยังมีลครไทย
ชาตรีซึ่งมีใน	เมืองนครก่อนเป็นครู
ฝึกครอบมอสงสอนให้	ลครไทยได้เฟื่องฟู
เลื่องลือระบือดู	เต้นรำเรื่องเมืองนคร
ครั้นนานกาลกลับกลาย	ตัวนะหายคลายเคลื่อนถอน
เรียกว่าตุลคร	สะกด "ร" พอเป็นพยาน"

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงบันทึกเชิงอรรถไว้ในตำนานละครอิเหนาว่า"ละคร" นั้น เดิมเข้าใจว่ามาแต่คำว่า "นคร" ดังเช่นคนเรียกเมืองนครศรีธรรมราช และเมืองนครลำปางว่า "เมืองละคร" แต่ความจริงไม่ใช่เช่นนั้น มีละครที่เมืองชวออย่างหนึ่ง เรียกว่า "ละงันตริโย" พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า จะมาแต่ศัพท์เดียวกับคำว่า "ละคร" นี้เองแต่ต้นศัพท์จะเป็นอย่างไร หาไม่พบ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงมีลายพระหัตถ์บันทึกความรู้ได้ตอบกับพระยาอนุমানราชชน ซึ่งปรากฏในลายพระหัตถ์ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 ทรงบันทึกไว้ว่า "เราเขียนว่า "ละคร" เพราะเราเข้าใจว่ากรากมาแต่ นครศรีธรรมราช แต่ภาษาชวาเขามีคำว่า "ละคร" ซึ่งเขาหมายความว่า "เรื่อง" เช่นละคอนอิเหนา ก็คือ เรื่องอิเหนา" ท่านเจ้าคุณอนุমানราชชนได้บันทึกกราบทูล ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2480 ว่า "ข้าพระพุทธเจ้าเชื่อว่า "ละคร" ที่ถูกมาจาก "ละคอน" หาใช่มาจาก "นคร" ไม่ เพราะละคอนมีใช้อยู่ในภาษาชวาแล้วในหนังสือต่างประเทศเล่มหนึ่งเขียนเรื่องละคอนในภาษาชวาให้ที่มาของคำว่า "ละคอน" ในภาษาชวาประกอบรูปศัพท์จากตัวธาตุอย่างไรจึงออกมาเป็นละคอนที่ข้าพระพุทธเจ้าเขียนว่า "ละคร" เพราะเขียนกันมาอย่างนี้นานแล้ว และได้บันทึกกราบทูล ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2485 อีกว่าคำว่า "ละคอน" ข้าพเจ้าเคยอ่านหนังสือฝรั่ง เขาอธิบายว่าเป็นคำชวา มาจากธาตุ ลกฺ ซึ่งแปลว่า "กระทำ" หรือ"กระทำบทยาท" คิดด้วยเกล้าฯ ว่าเขียน "ละคอน" มาจาก "นคร" จะเป็นสำคัญผิดเพราะด้วยเรื่องเสียงมาพร้อมกันละคอนทางปากจะได้มีแต่โนราบางทีจะเป็นด้วยชาวนครได้แบบอย่างละคอนไปจากกรุงศรีอยุธยา ตามที่ว่า ขุนศรีธธาไปสอนให้เสียงไปใกล้กับคำว่า "นคร" เลยเหมารวมกันเป็นคำเดียวไป หนึ่งได้กราบทูลเกล้าฯ ว่าเขมรเรียกโขนว่า "ลโขน" ชวนให้คิดว่าโขนกับละคอน จะเป็นคำเดียวกัน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงมีลายพระหัตถ์ตอบมาว่า ละคอนมาแต่ลกฺนั้นดี แต่ก็หมายถึงคนรำนั่นเอง ไม่ใช่หมายถึงว่า เรื่องอย่างเช่นฉันบอกท่านว่าฉันได้อ่านหนังสือฝรั่งแต่ก็ไม่พบเลย แต่แปลได้ว่าอ่านน้อย ที่เขมรเรียกโขนว่า ลโขน นั้น ฉันก็พบ แต่ ศาสตราจารย์เซเดส์ บอกว่า เขาอ่านลคอนนั่นเอง หนังสือเขมนั้นฉันอ่านได้ แต่คำพูดของเขานั้นฉันฟังไม่เข้าใจเลย ที่ว่าขุนศรีธธาออกไปหัดนั้นฉันเชื่อแต่คงเป็นที่หลังด้วยเห็นเขาเล่าเรื่องไชยเชษฐ อันเป็นเรื่องที่เล่นกันในกรุง ที่แรกคงเล่นได้แต่โนราเรื่องเดียวเพราะหัดมาได้เท่านั้น ทางปากจะได้จึงเรียกว่าโนราคือมโนห์รา คำว่านครเป็นลคอนไปนั้นหลงเลอะแน่ แม้เมืองอื่นจะเป็นลครด้วยก็คงหลงเลอะไปตามกันเท่านั้น"

ท่าน ป.ส.ศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญภาษาสันสกฤตของบัณฑิตยสภาของกรมศิลปากรได้อธิบายว่าคำว่า "ลกฺ" นั้นเขียนผิดไปที่ เป็น ลก แจกเป็นธาตุหมวดที่ 1 แปลว่า ดิต ดิตตาม สัมผัส แจกเป็นหมวดที่10 แปลว่า ชิมรส หรือได้ จะว่าละครสืบมาแต่ธาตุใดในสองนี้ยังฟังไม่สนิท เพราะความหมายยังไม่เหมือนกัน และอีกประการหนึ่งถ้าว่า ลก เป็นธาตุ ชัดว่า "ร" เป็นปัจจัยประเภทกิตแต่ "ร" ที่เป็นปัจจุบันประเภทกิตยังไม่มี

มีแต่ตัทธิต และใช้ต่อกับคำนาม แต่ถ้าจิตใจสับสน ละคร จากคำภาษาสันสกฤต ขอให้พิจารณาคำภาษาสันสกฤตว่า "ลคท" ที่แปลว่าสวยงาม ส่วน ท ตอนท้ายนั้นเทียบอ่านว่า "ร" ได้มีตัวอย่างเช่น ลคท - ละคร แปลว่า ไม่ตะพด แต่ความหมายจะไปกันได้หรือไม่ เป็นอันว่าหลักฐานของ ลคร จากภาษาสันสกฤตยังถือเป็นที่สุดไม่ได้

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ราชเลขาณุกการในพระองค์กราบทูลปรึกษาไปยังสมเด็จพระยาเจ้าบรมราชานุภาพ นายกรรมการวรรณคดีสโมสรในรัชกาลที่ 6 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2467 ว่า "ประกาศนียบัตรวรรณคดีสโมสร ซึ่งกรรมการทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อวันที่ 11 เดือนนี้ นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์จำลองไว้ในพระราชนิพนธ์มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแต่มีหลายแห่งใช้ตัวสะกดคำว่า "ละคอน" ตัวนี้ จะเป็นอันว่ากรรมการจะใช้ต่อไปหรืออย่างไร จะได้ทรงแก้คำว่า "ละคร" ที่ทรงไว้ที่แห่งอื่นในพระราชนิพนธ์เล่มนี้เข้าหาสมเด็จพระยาเจ้าบรมราชานุภาพ กราบทูลผ่านทางราชเลขาว่า "ละคอน" หรือ "ละคร" นั้นพระเดชพระคุณเป็นอันเกล้าฯ หาที่สุดมิได้ เมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสชวา มีละคอนอย่างหนึ่งเขาเล่นถวาย เรียกว่า "ละงันดริโย"

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงพระราชปรารภขึ้นก่อนว่า ศัพท์ละครของเรามาแต่มูลซึ่งประเภทละคอนนั้นเองเราหลงใช้ตัวสะกด "ร" จริงควรสะกดตัว "น" ต่อมาพบว่าหนังสือเขมรเขียนบอกรูปภาพละคอนหลวงกรุงกัมพูชาว่า ลโชน พระกรุณาดังนี้ได้ปรึกษาสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์เห็นควรใช้ "น" สะกด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าได้โปรดเกล้าฯ ให้ราชเลขาฯ กราบทูลมายังสมเด็จพระยาเจ้าบรมราชานุภาพว่า "ลายพระหัตถ์ที่ทรงชี้แจงศัพท์ละครนั้น ข้าพระพุทธเจ้าได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแล้วมีพระราชกระแสโปรดเกล้าฯ ว่า ศัพท์ละครเมื่อมีมูลที่มาเช่นนั้น จะได้ทรงใช้ตาม ทรงหวังพระราชหฤทัยว่า ฝ่าพระบาทจะได้ทรงลงไว้ให้ปรากฏแพร่หลาย และตัวความฉงนของคนที่เป็นักประพันธ์และนักเลงอ่านหนังสือสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เมื่อทรงแปลเรื่องอิเหนาจากฉบับภาษามลายู ทรงใช้คำว่า "ละคอน" คำมลายู ลาคอน หรือ ละลาคอน แปลว่าเรื่องที่เล่นละคอนไม่ใช่ตัวละคอน

การค้นพบคำว่า "ละคอน" ว่ามีมูลอื่นสืบเนื่องมาจากคำในภาษาชวาและมลายูนั้นมีประโยชน์มากในทางตำนาน สอดคล้องกับเรื่องราว แสดงให้เห็นทางมาของศิลปวัฒนธรรม อาจจะแสดงว่าเราได้รับศิลปะการแสดงละคอนเข้าทางปากซ์ได้ก่อน เช่นเดียวกับเรารับเรื่องอิเหนาเข้ามา ศิลปะทางวรรณคดีและนาฏกรรมของเรา ในภาษาที่เราพูดและเขียนก็มีคำในภาษาชวาและมลายูที่เรารับเข้ามาใช้อยู่เป็นอันมาก เช่น

ช่าหริ่ม	ยังงัง
ยาหยี	กำป็น
โนรี	บุหลัน
บุหร่ง	มรสุม เป็นต้น

กรมศิลปากรเกิดไม่เชื่อหลักฐานของตัวเอง จึงทำหนังสือเสนอคณะกรรมการชำระปทานุกรม เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2514 ว่า "ด้วยกรมศิลปากรได้ค้นพบเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับการใช้คำว่า "ละคอน" หลายฉบับ จึงมีความเห็นว่าคำว่า "ละคอน" ในพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถานนั้น อาจมีทางให้เขียนเป็นอย่างอื่นได้ คณะกรรมการชำระปทานุกรมพิจารณาแล้วยืนยันว่า คำว่า "ละคอน" นี้ได้เขียนกันมานาน ความผิดถูกเกี่ยวกับการเขียนหนังสืออยู่ที่ผู้ใช้ ศัพท์คำไหนที่มีผู้ใช้มากพอสมควร ก็ถือว่าศัพท์คำนั้นที่เขียนสะกดอย่างนั้นเป็นคำถูก ไม่ใช่ว่านักปราชญ์แสดงความคิดเห็นอย่างไร เราก็ต้องแก้ตัวสะกดตามตอนท้ายของหนังสือกรรมการชำระปทานุกรมยังสัทับกรมศิลปากรว่า โดยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการจึงมีมติเป็น

เอกฉันท์ให้คงเขียนว่า "ละคร" ตามที่เคยเขียนมาจนยุติแล้ว สำหรับการเขียนคำว่าละครในบทนี้ ผู้เรียบเรียงอาจจะต้องเขียนว่า "ละคร" ในกรณีที่ต้องการคงรูปศัพท์เดิมไว้บ้างในบางกรณี

1.1.2 ความหมายของคำว่า "ละคร"

เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2522: 2) ได้อธิบายว่า "ละคร" หมายถึง การแสดงที่ผูกเป็นเรื่อง ซึ่งได้รับสืบทอดมาจาก กรีก อียิปต์ จีน มนุษย์ทุกเชื้อชาติย่อมมีการแสดงละคร ความหมายโดยทั่วไปหมายถึงว่าสิ่งใดๆ ก็ตามจะปรากฏเรื่องราวที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความบันเทิงใจแก่มนุษย์ได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ได้แสดงธรรมชาติของตนออกมาให้ปรากฏเป็นการกระทำหรือสิ่งที่ได้ทำไปแล้วและมีการแสดงซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หมายความว่า "ละคร" ได้เริ่มแล้ว

ความหมายนั้นๆ หมายถึงสิ่งที่กระทำ หรือแสดง สำหรับละครของไทย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลคำว่า "ละคร" ไว้ว่า การมหรสพอย่างหนึ่งซึ่งมักจะเล่นเป็นเรื่องเป็นราวต่างๆ หมายความว่า "ละคร" จะต้องแสดงเป็นเรื่องจึงจะเป็นละคร แม้จะใช้ทำราก็ต้องเป็นเรื่อง ซึ่งต่างกับคำว่า "ระบำ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลว่า "การฟ้อนรำเป็นชุดกัน"

1.1.3 องค์ประกอบของละคร

สุนนมาลย์ นิยมเนติพันธ์ (2543 : 6) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของละครว่า ละครนั้นมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ต้องมีเรื่อง (Story) ผู้ชมการแสดงจะรู้เรื่องได้โดยวิธีฟังบทเจรจาของตัวละคร ละครจะมีคุณค่าได้ก็อยู่ที่ผู้ประพันธ์จะต้องมีความสามารถในการเชิงกวีโวหาร แสดงออกซึ่งลักษณะนิสัยของตัวละครในวรรณคดีเรื่องนั้นๆ

2. ต้องมีเนื้อหาสรุป (Subject) หมายถึง เนื้อหาสรุปเกี่ยวกับความต้องการนั้นๆ เช่น ความรักชาติ หรือ แนวคิด (Theme) ที่ก่อให้เกิดสติปัญญา สอนคติธรรม เช่นธรรมะย่อมชนะอธรรม ทำดีย่อมได้ดี การช่วยเหลือทุกข์ ความรักเป็นทุกข์ เป็นต้น

3. นิสัยตัวละคร (Characterization) จะต้องตรงกับเนื้อหาสรุป บุคลิกลักษณะ กิริยา ท่าทาง ต้องตรงกับนิสัยตัวละครในเรื่อง

4. บรรยากาศ (Atmosphere) หมายถึง การสร้างบรรยากาศรอบๆ ที่เกี่ยวกับตัวละคร จะต้องกลมกลืนกับการแสดงของตัวละคร ซึ่งบรรยากาศจะช่วยให้ผู้ชมการแสดงละครมีความรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องได้ เช่น บรรยากาศแจ่มใส เศร้า ดุเดือดในฉากต่อสู้ ฉะนั้นการสร้างบรรยากาศให้กับตัวละคร เป็นกลวิธีสำคัญอย่างหนึ่งของบทละคร

1.2 คุณค่าของการละครไทย

ดังได้กล่าวมาแล้วมาละครเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ การแสดงละครได้จำลองบทบาทของชีวิตมนุษย์ในชีวิตจริงมาแสดงบนเวที เปรียบเสมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนให้เห็นบทบาทของมนุษย์ในชีวิตจริงตัวละครมักมีลักษณะเลียนแบบบุคคลจริงๆ ในสังคม หรือบุคคลในความคิดคำนึงของผู้ประพันธ์ ผู้ประพันธ์จะวาดภาพของตัวละครให้มีความรู้สึกนึกคิดสัมพันธ์กับพฤติกรรม คำพูด นิสัยใจคอ ภาวะความรู้สึก ตามที่ปรากฏชัดเจนในการละคร มีทั้งความรู้สึกเชิงรุก และความรู้สึกเชิงรับ จะปรากฏแยกกันหรือควบคู่กันก็ได้ เช่น ความรื่นเริงบันเทิงใจ ความเศร้าสร้อย ความกล้าหาญ ความกลัว ความฉลาด ความหลงผิด ความโกรธ ความเมตตา ความเย็นชา ความตื่นเต้น ความโหดเหี้ยม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความรังเกียจ ความชื่นชม ฯลฯ

การละครจึงมีคุณค่ามากในฐานะที่เป็นที่รวมศิลปะสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะศิลปะแขนงวิจิตรศิลป์ หรือประณีตศิลป์ ซึ่งเป็นศิลปะแห่งความงามที่มุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการทางอารมณ์ สติปัญญา ก่อให้เกิดความสะเทือนใจ หรือมุ่งแสดงสุนทรียะโดยตรง

คำว่า "ศิลปะ" มาจากภาษาสันสกฤตซึ่งใช้คำว่าศิลปะภาษาบาลีใช้คำว่า ศิลป แปลว่ามีฝีมือ ยอดเยี่ยม หมายถึงการแสดงออกมาให้ปรากฏขึ้นอย่างงดงาม น่าฟังน่าชม ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจศิลปะมีขอบข่ายกว้างมากแบ่งได้หลายประเภทคือ วิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ประยุกต์ศิลป์ (Applied Arts) พาณิชยศิลป์ (Commercial Arts) อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Arts) มัณฑนศิลป์ (Decorative Arts) ศิลปะบริสุทธิ์ (Pure Arts) ศิลปะแขนงที่มีความสัมพันธ์กับวรรณคดีการละครมากที่สุด คือ วิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ศิลปะแขนงนี้มีความบริสุทธิ์ที่สร้างจากสติปัญญาและจิตใจของศิลปินโดยแท้ เป็นศิลปะที่มีความละเอียดอ่อน แสดงออกซึ่งสุนทรียะแห่งความงาม ความวิจิตรพิสดาร ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจแก่ผู้พบเห็น มีความศักดิ์สิทธิ์ในทางจิตใจ ไม่สูญหายไปจากความทรงจำ เป็นงานศิลปะอมตะ

ศิลปะเกิดขึ้นพร้อมกับมนุษย์ในสมัยแสนกว่าปีก่อนคริสตกาล เมื่อกลุ่มชนมีมากขึ้น ก็จำเป็นต้องมีหัวหน้าที่เป็นผู้วิเศษทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติได้เช่น ฝนจะตก น้ำจะท่วม จึงจะต้องมีการเรียกประชุม เพื่อต่อสู้ภัยธรรมชาติ ขณะประชุมจะมีการบันทึกการประชุม โดยวิธีแกะสลักลงไปบนหินรูปต่าง ๆ แทนตัวอักษรซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีใช้ เป็นเหตุให้เกิดวรรณกรรม (Literature) หลังประชุมก็จัดงานรื่นเริง เลียนท่าทางของสัตว์ป่าและเสียงร้อง นำเขาสัตว์มาเป่าให้เกิดเสียง จึงเกิดดุริยางคศิลป์ และนาฏศิลป์ขึ้น (Music and Drama)

1.2.1 รูปศัพท์ของคำว่า "ละคร"

คำว่า "ละคร" ในหนังสือ โขน หน้า 13 นายธนิต อยู่โพธิ์ อดีตอธิบดีกรมศิลปากร เขียนอธิบายไว้ดังนี้

"ใครจะพูดถึงอักขรวิธีในการใช้คำว่า "ละคร" เพิ่มเติมไว้เสียในที่นี้ด้วยตามทางศึกษาค้นคว้าที่ปรากฏแก่ข้าพเจ้า เห็นว่าควรเขียนเป็น "ละครอน" ข้าพเจ้าจึงเขียนเช่นนั้นตลอดมา และนายยิ้ม ปัทมยางกูร หัวหน้ากองจดหมายเหตุแห่งชาติกรมศิลปากร ได้กรุณาคัดสำเนาหนังสือ 2 ฉบับ ส่งมาให้เป็นลายพระหัตถ์สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีการวรรณคดีสโมสร ทรงอธิบายการเขียนคำว่า "ละครอน" กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวผ่านทางราชเลขาการในพระองค์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2467 ความว่า "ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ถามถึงศัพท์ละครอนว่ากรรมการวรรณคดีสโมสรจะเห็นควรใช้ "ละครอน" หรือ "ละคร" นั้นพระเดชพระคุณเป็นอันเกล้าฯหาที่สุด มิได้คำว่า "ละคร" หามูลที่มามีได้ เป็นแต่ใช้กันมาตามเคย พบมูลแห่งศัพท์นี้ เมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง

1.3 ความมุ่งหมายของวิชาการละคร และโครงสร้างของละคร

วิชาการละคร (Dramatics) มีความสำคัญต่อวัฒนธรรมสังคม และความรู้สึกนึกคิดของประชาชนเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นละครพื้นบ้าน ละครเวที (Classical Drama and Plays) ย่อมแสดงให้เห็นถึงคุณค่าแห่งวัฒนธรรมของชาตินั้น แสดงความคิดเห็นของตนในสังคมนั้นๆ สภาพความคิดเห็นของคนในสังคมนั้นๆ สภาพความเป็นอยู่สมัยนั้นๆ เป็นอย่างไรการละครเพื่อการศึกษาหรือละครโรงเรียน (School Plays) มีอิทธิพลที่เห็นได้ และเห็นไม่ได้กับเยาวชนเป็นอย่างมากทั้งทางกายและทางใจด้วย นาฏศิลป์หรือละคร เป็นสาขาหนึ่งของศิลปะที่ก่อให้เกิดความตื่นตาสุนกสนานได้มากกว่าศิลปะแขนงอื่นจึงเป็นศิลปะที่มีประชาชนรู้จักมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประณีตศิลป์อย่างอื่น เช่นวิจิตรศิลป์ทางการวาดเขียน แกะสลัก การตกแต่ง ฯลฯ ชีวิตสังคมในปัจจุบันนั้นได้ผูกพันอยู่กับการละครจนแทบจะกล่าวได้ว่า แยกกันไม่ออกเสียแล้ว หลังจากเมื่อมีผู้ประดิษฐ์

วิทยุและโทรทัศน์ได้ตามลำดับการละครก็ยิ่งแทรกซึมตามประชาชนเข้าไปถึงในบ้าน ละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ ละครเวทีภาพยนตร์หรือแม้แต่โฆษณาขายสินค้าก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าไม่ใช่เรื่องของนาฏศิลป์ การพักผ่อนหย่อนใจที่จะหาได้ทันที ราคาถูกทำได้บ่อย เป็นนันทนาการ(Recreation) ก็คือการละครหรือนาฏศิลป์ดังกล่าวมาแล้ว การละครพื้นเมืองย่อมแสดงเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมืองนี้ เป็นความน่าภาคภูมิใจจึงอาจจะกล่าวได้ว่าการละครมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1.3.1 ความสำคัญของการละครที่มีต่อวัฒนธรรม

ละครย่อมแสดงให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนการแต่งกายภาษาที่ใช้ของแต่ละสมัยแสดงให้เห็นแนวความคิดของประชาชนแต่ละชั้นและฐานะ สอนศีลธรรมมีความมุ่งหมายจะให้เป็นคนดีและแนะนำให้คิด ละครพื้นเมืองแต่ละประเทศย่อมมีเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบซึ่งกัน และกัน แม้จะได้อิทธิพลมาจากต่างประเทศก็ดัดแปลงให้เข้ากับรสนิยมของพลเมืองจนถือได้ว่าเป็นสมบัติวัฒนธรรมของชาตินั้น รวมทั้งเครื่องแต่งกายตัวละคร เช่นเครื่องสวมศีรษะ เครื่องแต่งตัว ท่าทางรำรำถือเป็นศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติที่น่าจะภาคภูมิใจ และหวงแหนได้อย่างแน่นอน

1.3.2 ความสำคัญของการละครในการศึกษา

ในประเทศไทยการละครหรือนาฏศิลป์มีกล่าวไว้ในหลักสูตร และประมวลการสอนมาตั้งแต่ระดับประถม ถึงมัธยม หรือแม้แต่มัธยมศึกษาในบางคณะวิชา เช่น มีวิชาขับร้องเต้นรำ ทำจังหวะในระดับประถมในวิชาศิลปปฏิบัติก็มีนาฏศิลป์เป็นวิชาเลือกในระดับมัธยม หนังสือเรียนนิสิตวารคดีไทยทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองก็ดัดดองมาจากบทละคร หรือโขนสำคัญๆ หลายเรื่อง เช่น รามเกียรติ์ พระอภัยมณี สังข์ทอง อิเหนา พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วารคดีไทยประเภทร้อยกรองก็คือบทละครนั่นเอง ร้องก็ได้ รำก็ได้ จัดแสดงก็ได้ หากครูผู้สอนวรรณคดีรู้วิชาการละครหรือนาฏศิลป์ และนำไปใช้ในการสอนวรรณคดี จะทำให้บทเรียนน่าสนใจ เรียนสนุกในขณะเดียวกัน จะทำให้นักเรียนซาบซึ้งในวรรณคดีนาฏศิลป์ และการดนตรีของไทยเสียตั้งแต่อายุน้อย เป็นทางหนึ่งที่จะทำให้รักษามรดกของชาติขึ้นนี้ไว้ชั่วกาลนาน ภาพยนตร์ ละครที่ผูกเรื่องดีและจัดแสดงดีนั้นย่อมให้ทัศนคติแก่ผู้ดูเสมอ ซึ่ให้เห็นกฎแห่งกรรม ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม อย่างน้อยก็สอนให้เห็นปรัชญาของชีวิต สอนให้รู้จักจิตวิทยาของคน แทนที่จะต้องศึกษานานๆ จากชีวิตจริง ละครจะย่อสิ่งเหล่านี้มาให้เราศึกษาได้ในเวลาเพียง 2-3 ชั่วโมง การสอนโดยใช้วิชาการละครในโรงเรียน ยังช่วยให้นักเรียนได้แสดงออก และหัดทำงานร่วมกัน ประสานงานกันเป็น ข้อสำคัญจะมีนักเรียนบางคนแสดงความถนัดทางการแสดงซึ่งอาจจะยึดเป็นอาชีพได้ ละครเป็นกิจกรรมที่นักเรียนนิยมที่สุดอย่างหนึ่ง และเป็นกิจกรรมที่นักเรียนส่วนมากมีโอกาสจะร่วมมือได้

1.3.3 ความสำคัญของการละครในการพักผ่อนหย่อนใจของสังคมปัจจุบัน

เห็นจะไม่มีการพักผ่อนหย่อนใจที่ราคาถูกที่สุด ถึงตัวผู้ต้องการได้แทบทุกเวลา และเลือกได้ตามรสนิยมแก่กับการละคร ผู้ชมอาจจะเลือกดูภาพยนตร์ตามรสนิยมของตน ตัวผู้แสดงก็เลือกดูได้ตามใจชอบได้เสมอ ไม่ว่าจะชอบเรื่องผจญภัย ต่อสู้ นำหวาดกลัว สงคราม ความอ่อนหวานของความรัก ความสนุกสนานสดชื่น ฯลฯ โดยการลงทุนที่ไม่แพงนัก ขณะที่ทำงานที่ไม่ต้องใช้สมองหรือความคิดมากนัก เช่น งานบ้านก็อาจจะฟังละครวิทยุไปพลาง โฆษณาขายของที่แสดงได้ถูกหลักการละครแสดงแนบเนียน นอกจากจะทำให้ขายสินค้าได้แล้ว ยังทำให้ผู้ชมเกิดความสบายใจอีกด้วยผู้ที่มีพื้นความรู้ทางวิชาการละครย่อมจะดูละคร และผลิตผลอันเนื่องจากการละครออกมามีสติปัญญา และเข้าใจได้ลึกซึ้งขึ้น รู้จักที่จะหาแง่มุมวิพากษ์วิจารณ์ เรียกว่า "ดูเป็น" (Dramatic Appreciation) อาจจะกล่าวได้ว่าการพักผ่อนหย่อนใจเกี่ยวกับการ

ละครนั้นสามารถจะจัดให้ตรงกับ อายุ เพศ รสนิยม การศึกษา ฐานะ เศรษฐกิจของคนส่วนมาก เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่มีขอบเขตกว้างขวาง และนิยมกันที่สุด

1.3.4 ความสำคัญของการละครเกี่ยวกับการเรียนรู้สังคม และจิตวิทยา ฯลฯ

นักแต่งละครที่มีชื่อเสียงนั้น จะต้องมีความรู้ทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาอย่างสูงศึกษา และสังเกตมนุษย์ในทุกแห่งทุกมุม และพยายามนำความจริงเหล่านั้นมาตีแผ่ในเรื่องละครของเขา ละครคือสิ่งที่ ย่นย่อชีวิต และการต่อสู้ของชีวิตและการต่อสู้ของมนุษย์ วิธีแก้ปัญหาซึ่งอาจจะต้องทำตลอดชีวิต หรือเปลือง เวลานาน จะนำมาตีแผ่ให้คนเห็นได้ใน 2-3 ชั่วโมง ผู้แต่งละคร (Play Write) จะต้องสร้างตัวละครให้ใกล้เคียงกับ คนในชีวิตจริง โดยใส่อุปนิสัย และอารมณ์ลงในตัวละคร เลือกเอาแต่เหตุการณ์ที่เด่น และสอดคล้องกันพอที่จะให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างน่าสนใจ ในขณะที่เดียวกันต้องรักษาความเข้าใจของผู้ดู และให้แง่คิด จึงเท่ากับ ละครได้ย่อความจริงของสังคมให้เราได้ศึกษา ยกตัวอย่าง เช่น เรื่องอิเหนาตอนต้นเรื่องชมพระนครทั้ง 4 แม้จะมีชื่ออินโดนีเซีย ว่ากูเรปัน ดาฮา กาลัง และสิงห์ดำสำหรับ แต่ภาพพจน์ที่ให้ไว้นั้นก็เป็นพรรณนา โวหารถึงบริเวณรอบๆ พระบรมมหาราชวัง และท้องสนามหลวงนั่นเอง ดังที่กล่าวว่า

ท่ามกลางทางท้องสถลมาศ	ลำดับถาดอิฐแผ่นแน่นหนา
บ้านช่องสองข้างมรรคา	ล้วนเคหาหน้าถึงนั่งร้าน
เหล่าเจ้ากรมท่าเจ้าภาษี	มั่งมีสมบัติพิสดาน
เรือนร่วรียาฝักกระดาน	ตึกกว้างบ้านขุนนางนองเนื่อง
สุหร่าเรียงเคียงคั่นบันหย้า	ก่อผนังหลังคามุงกระเบื้อง
เสาชิงช้าอาวาสวัดพราหมณ์	ทำตามประเพณีพิธีไสย
หอกลองอยู่กลางเวียงไชย	แม้เกิดไฟไฟไรดีสัญญา
ตะพานช้างทางข้ามคชสาร	ก่ออิฐปูกระดานไม้หนา
คลองหลอดแลลี้สุดตา	น้ำลงคงคาไม่ขอดเคือง

สถานที่ตั้งทั้งหมดนี้อยู่ระหว่างคลองหลอด และเสาชิงช้าทำให้คนรุ่นหลังอย่างน้อยได้ทราบว่า ระยะทางดังกล่าว มีอะไรบ้าง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย การวาดภาพถึงหนุ่มสาววัยรุ่น วิธีการแต่งตัว การพบปะนอกจากแสดงประเพณีบางประการสมัยนั้นแล้ว ยังแสดงให้เห็นปัญหาของวัยรุ่น ตามหลักพัฒนาของสมัยปัจจุบัน อย่างถูกต้องด้วย กล่าวว่

ฝ่ายฝูงสาวสาวชาวกรุง	ก็บำรุงรูปโฉมเจดจัน
ขัดขม้นหนุ่นเนื้อเจือจันท์	หวิผมคมสันกันไร
ที่ลูกเหล่าเผ่าพงศ์พวกผู้ดี	รูปทรงสงศรีผ่องใส
ช่อนตัวกล้วยจะเก็บเป็นนางใน	ถึงมีงานการใหญ่ไปไม่ดู
บางพวกพึงตรุณรุ่นสาว	เจ้าบ้านไปปลุกหอขอสู้
บ้างลอบลักรักเร้นเป็นชู้	หมากพลูพวงมาลัยให้กัน
พวกหนุ่มหนุ่มพากเพียรเวียนแวดชาย	มุ่งหมายรักใคร่ไผ่ฝัน
หยอกเอนเดินเคียงเคียงมัน	ติดพันพูดจาเป็นแบบคาว
บ้างติดนิ้วผิวปากทำเพลง	ล้วนนักเลงเจ้าชู้ฉุยฉาย
ลดเลี้ยวเที่ยวเล่นตามสบาย	หญิงชายเป็นสุขทุกคืนวัน

สภาพบ้านเมืองสวย สนุกสนาน ราษฎรไม่มีทุกข์ร้อน ซึ่งเป็นสภาพในแผ่นดินของรัชกาลที่ 2 ถ้าจากใดกล่าวถึงชาวเมืองเวลาเมืองแตกหรือมีข้าศึกประชิดเมืองจะแสดงให้เห็นความโหดร้ายของสงคราม

สภาพบ้านแตกสาแหรกขาด ความกลัวสงครามที่ติดมาจากกรุงแตกครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 เพราะความโหดร้ายของสงครามนั้นยังติดอยู่ในความทรงจำของคนสมัยนั้น เช่น ตอนปัจจุบันเหงาใจรอเข้าเพื่อหาบุษบา

บัดนั้น	ฝ่ายฝูงประชาชนน้อยใหญ่
ชายหญิงวิ่งวุ่นทั้งเวียงไชย	ตกใจไม่เป็นสมประดี
นางคนอุ้มบุตรจุดหลาน	เสือกสนทนลานแล่นหนี
บ้างลงเรือข้ามฟากไปมากมี	กองทัพไล่ตีตามยิง
บ้างบริกรรมทำปากบดบด	ตัวสั่นตั้งแม่มดผีสิง
ข้าวของทองเงินเททิ้ง	ผ้าพาเมียวิ่งเวียนววก
บ้างจวนตัวหอบครัวเข้าป็นหยา	ยีนสลายอำหล่าแล้วตีก
ที่แก่เฒ่าจูงกันงัน	ตื่นกระหนกตกใจทั้งภรา
บัดนั้น	เหล่าทหารพาลพวกโจรป่า
เที่ยวทุกแห่งหนค้นคว้า	จุดคร่าครอบครัวไม่กลัวเกรง
ลงพวกนั่งล้อมกันกินเหล้า	มีนเมาพูดโผงโง่งเง
ชิงของถองเถียงกันเอง	ข่มเหงประชาราษฎร์กวาดริบ
บ้างได้เงินทองของประหลาด	พรมเจียมเจียรขาดตาตขลิบ
สารพัดเสื่อผ้าคว่ำหีบ	ซุบซิบเพื่อนกันแล้วพันพุง
บ้างเปิดกำปั่นได้ขันเขียน	เงินเหรียญหน้าฝรั่งทั้งถุง
บ้างจับได้หญิงสาวให้ป่าวจูง	หอบที่นอนหมอนมุ้งว่ารุงรัง
กราบผัวจะเอาตัวไปขู่ฆ่า	ให้นำหาเงินทองของฝัง
ราษฎรร้อนรนพันกำลัง	อลหม่านไปทั้งหญิงชาย

แม้แต่ในละครที่เรียกว่าละครสมัยใหม่(Modern Drama)ก็จะแสดงออกถึงวัฒนธรรม สังคมจิตวิทยา ฯลฯ ดังเรื่องความตายของคนเดินตลาด (Death of Salemans) ซึ่งเคยจัดแสดงในกรุงเทพฯ ในเดือน กุมภาพันธ์ 2514 มีนางมัทนี รัตตินและนายแกรี คาร์คิน(Mr.Gary Carkin)อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้อำนวยการแสดง และกำกับการแสดง และได้รับความสำเร็จอย่างสูงคณะผู้จัดแสดงได้เปลี่ยนชื่อเรื่องนี้ว่า "อวสานของเชลล์แมน" อันเป็นเรื่องที่มีชื่อเสียงมากของArthr Millerนักแต่งละครเรื่องนามของอเมริกาในปัจจุบัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร

2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ละคร

2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

โรคิช (Rokeach. 1979 : 112) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นการผสมผสาน หรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ฟอสเตอร์ (Fostor. 1961 : 131) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลมาจากการเรียนรู้และจากประสบการณ์ที่แต่ละคนมีอยู่ ทัศนคติเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อบุคคลมาก เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าบุคคลนั้นรู้สึกอย่างไร และควรทำอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตของเขา ทัศนคติเป็นตัวนำบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติ มีอิทธิพลต่อความคิด และกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่มากนักน้อย

เชิดศักดิ์ โฆวาลินธุ์ (2520 : 38) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุน หรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม

พัชนี วรกวิน (2522 : 60) กล่าวว่า ทศนคติคือ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ หรือแนวโน้มที่พร้อมจะกระทำต่อสิ่งแวดล้อมในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบ หรือไม่ชอบ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 230-231) กล่าวว่า ทศนคติคือ ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเข้าหา หรือถอยหนีออกไป ทศนคติแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ทศนคติทางบวก หรือทศนคติที่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะเข้าหาสิ่งเร้า หรือสถานการณ์นั้นเนื่องจากความชอบหรือความพอใจ และทศนคติทางลบ หรือทศนคติที่ไม่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะถอยหนีจากสิ่งเร้า หรือสถานการณ์นั้น ๆ เนื่องจากความไม่ชอบหรือความไม่พอใจ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทศนคติหมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวกำหนดแนวโน้มในการตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

2.1.1. องค์ประกอบของทศนคติ

เชฟเวอร์ (Shaver. 1977 : 170) ได้กล่าวว่า ทศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นด้วย
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็ไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Behavioral Component) หมายถึงความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือการยอมรับ หรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทศนคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย

2.1.3 ความหมายของทศนคติต่อการเรียน

ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์ (2529 : 31) ได้ความหมายของทศนคติต่อการเรียนว่า หมายถึงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ ในเรื่องการเรียนรู้ อันเกี่ยวกับ ตัวครู การศึกษา และเพื่อน มีการแสดงออกในรูปพฤติกรรม 2 ลักษณะคือ

1. ทศนคติที่ดีต่อการเรียน หรือทศนคติทางบวก (Positive Attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียนมีความรู้สึกที่ครูเป็นบุคคลที่น่าเคารพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี เห็นคุณค่าการศึกษา และเห็นว่าเพื่อนให้การช่วยเหลือในเรื่องการเรียน
2. ทศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน หรือทศนคติทางลบ (Negative Attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความไม่พึงพอใจ ไม่ชอบการเรียน ไม่ชอบครู ไม่ชอบเพื่อน ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ขาดเรียนบ่อย ๆ

สุดท้าย มุขยวงศา (2533 : 7) ได้อธิบายทัศนคติในการเรียนว่า เป็นสภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เพื่อตอบสนองต่อครู โรงเรียน และระบบการศึกษา เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งอาจแสดงออกได้ 2 ด้านคือ

1. ทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ สนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับในความสามารถและวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา
2. ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจไม่เห็นด้วย ไม่ชอบครู ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

สรุปความหมายของทัศนคติต่อการเรียนได้ว่า หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนไม่ว่าจะเป็นครู เพื่อน วิชาที่เรียน สภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนและที่บ้าน ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน

2.1.4. อิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอน

ปราณี รามสูตร (2528 : 193-194) กล่าวถึง อิทธิพลของทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ทัศนคติมีผลต่อวิชาที่เรียน ที่ชอบ หรือไม่ชอบ เช่น นักเรียนชอบครูคนหนึ่งมาก เมื่อรู้ว่าครูคนนั้นสอนวิชาใด นักเรียนก็อยากเรียนด้วย ทำให้เกิดความชอบในวิชานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ถ้าเขาเรียนวิชาดังกล่าว ย่อมมีแนวโน้มว่าเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี
2. ทัศนคติมีผลต่อการใส่ใจในการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน หากนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนหรือคณะครูเป็นส่วนรวมจะไม่เอาใจใส่ในการเรียนไม่ว่าวิชาใด
3. ทัศนคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลรับรู้ หรือแปลความหมายสิ่งเร้าตามทัศนคติของคนที่มีความรู้สิ่งเร้า นั้น และมีผลสะท้อนไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด เช่น แสงดาวถูกครุฑถามด้วยความเป็นห่วงว่า ทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์เสร็จหรือไม่ แสงดาว แปลความหมายว่าครูจับผิด เพราะแสงดาวไม่ชอบครูอยู่เดิมแล้ว ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์
4. ทัศนคติมีอิทธิพลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะกระทำให้สิ่งหนึ่งให้ได้ผลดี เช่น นักเรียนรักครูชอบวิชาที่ครูสอน เมื่อต้นเรียนก็อาจตั้งจุดหมายไว้ในใจว่าวิชานี้ เขาจะต้องทำคะแนนให้สูง การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากที่จะผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียน ตั้งใจศึกษาหาความรู้ส่งผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ท้ายที่สุด

2.1.5. แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับนาฏศิลป์ *

ประสาน บริบูรณ์างกูร (2527 : 34) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการอนุรักษ์ หาแนวทางที่จะส่งเสริม ปกป้อง และรักษานาฏศิลป์มิให้เสื่อมสูญ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้นาฏศิลป์เป็นที่นิยมควบคู่ไปกับสังคมไทยตลอดไป แนวคิดนี้จึงเป็นการมุ่งให้คนไทยได้เห็นคุณค่า มีความรัก และสนใจเข้าร่วมนาฏศิลป์ด้วยความซาบซึ้งและชื่นชม ดังนี้

1. ต้องมีการสะสม และถ่ายทอดการเรียนวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียน
2. จะต้องคิดค้น และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงสังคมโดยยึดรูปแบบเดิมไว้ให้มาก
3. พยายามให้ทุกคนในชาติมีส่วนร่วมในการส่งเสริม เผยแพร่ โดยการจัดให้มีการเรียนในโรงเรียน

- 4.ยกระดับค่านิยมและทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมให้มากขึ้น
5. ชี้ให้ผู้นำหรือผู้ที่มีบทบาทต่อสังคม เห็นความสำคัญ จริงจังจริงจังต่อการพัฒนานาฏศิลป์
- 6 สร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนนาฏศิลป์ให้กว้างขวางและทั่วถึง ถ้าได้จัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกับการเรียนนาฏศิลป์แล้วก็จะช่วยให้คนไทยเข้าใจ และรักการเรียนนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น และเมื่อมีความสามารถในด้านนาฏศิลป์มาก ก็สามารถน่านาฏศิลป์ไปใช้ประกอบเป็นวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพกิจกรรมนาฏศิลป์ควรมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน กิจกรรมเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน รวมทั้งการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนาฏศิลป์ด้วย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

นิล, กิล และทิสเมอร์ (Neale, Gill and Tismer. 1970 : 237) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 6 ชาย 105 คน หญิง 110 คน ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เบรดโซ (Bledsoe. 1971 : 121-122) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียน โดยวิธีการสังเกตครูที่สอนในชั้นเรียน และการให้คะแนนการสังเกต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4,368 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อครูต่างกัน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

คอยโว (Koivo. 1983 : 2624 A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียน ในเรื่องนิสัย และทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนนิสัย และทัศนคติในการเรียน ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2.2. งานวิจัยในประเทศ

ประดิษฐ์ อินทนิล (2521 : 89) ได้ทำการวิจัยเรื่องเจตคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลางในปีการศึกษา 2520 พบว่านิสิตนักศึกษามีเจตคติต่อดนตรีไทย แต่นิสิตนักศึกษาหญิงมีเจตคติต่อดนตรีไทยมากกว่านิสิตนักศึกษาชาย นอกจากนี้ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประสบการณ์ดนตรีไทยในมหาวิทยาลัยและสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย ส่งผลต่อเจตคติทางดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาด้วย

เสาวนีย์ ศศิวิมล (2528 : 116) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 606 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เฉลิมพล งามสุทธิ (2535 : 69) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของผู้ศึกษาดนตรีไทยเกี่ยวกับการศึกษาดนตรีไทยในประเทศไทย พบว่าทัศนคติต่อการสนับสนุนการศึกษาดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทัศนคติต่อการเรียนของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนในวิชาใดแล้วก็จะไม่สนใจใฝ่วิชานั้น ๆ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ละคร

3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้รับจากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางด้านร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่นจากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไปจะพบว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไปมักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้มาจากระบบโรงเรียน เนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่าอย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียนของนักเรียนครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายด้านจึงย่อมดีกว่าการแสดงความขนาดของความล้มเหลวหรือความสำเร็จทางการเรียน จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่ว ๆ ไป เพียงครั้งเดียว (อัจฉรา สุขารมย์ และ อรพินท์ ชูชม. 2530 : 10)

กู๊ด และคนอื่น ๆ (Good and others. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความสำเร็จ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะ หรือประยุกต์ใช้ความรู้ ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วซึ่งได้จากการทดสอบของครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์(252 : 1 - 6) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสามารถของนักเรียนในการตอบแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้อแล้ว ซึ่งได้พิจารณาจากผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือจากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบ

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ศึกษาเกี่ยวกับเด็กระดับ 9 พบว่า พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาด้านครอบครัวและทางโรงเรียน คือ ขาดวินัย มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ และมีอาการทางประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนมีความรับผิดชอบ ควบคุมตนเองได้เข้าสังคมได้ดี และมีความอดทนทางอารมณ์และจิตใจ

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงจาก Onoda. 1975) ศึกษาพบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบควบคุมตัวเองได้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

3.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมในวิทยาลัยครูของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหามากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สมศักดิ์ ลิภาสุพิสุทธิ์ (2518 : 65-66) ศึกษาปัญหาด้านการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 2 พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหา ทั้ง 3 ด้าน มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยจะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลต่อสุขภาพจิต การรับรู้ตนเอง ดังนั้นจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1 - 4) กล่าวว่านิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำโดยพฤติกรรมอาจจะมาจกทักษะในการเรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ให้ความหมายนิสัยทางการเรียนว่าหมายถึงพฤติกรรม การเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้เวลา ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม ใน การเรียนและการทำงาน รู้จักการแบ่งเวลา ควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผลัดผ่อนหลีกเลี่ยง รอเวลาทำให้เวลา กระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง

แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียน หมายถึงความมานะพยายามที่จะใช้กลวิธีทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่านิสัยในการเรียนหมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียนการจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหา ความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

ดังนั้นกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียนคือ พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจทางการเรียน ในทางปฏิบัติเป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็น นิสัยติดตัวบุคคลนั้นไปซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียน

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียน

3.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โพพแฮม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552-554) ศึกษาพบว่านิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน และการปรับตัวในด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน

มอร์ริส (Morris. 1961 : 23) ซึ่งศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคะแนนนิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คอยโว (Koivo. 1983 : 2524-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่นๆ (2525 : 95 – 98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทัศนคติ แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทัศนคติ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับการสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของบุคคล

นภาพร เมชรักษาวณิช (2515 : 65 – 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา 2514 เขตพระนครจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นิสัยขยันหมั่นเพียร การใช้เวลาและทัศนคติที่มีต่อการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยขยันหมั่นเพียรและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชเนติ สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68 – 72) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาอังกฤษ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่าแรงจูงใจในเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้วานิสัยทางการเรียน และทัศนคติในการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียน เพื่อแสวงความรู้ ในการพัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จ ในการศึกษาเล่าเรียน และการทำงานต่อไปในอนาคต

3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

3.3.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้น จะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

ออลพอร์ต (Allport. 1975 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตของบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะรวมของบุคคลและวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา

แอทกินสัน และคณะ (Atkinson et .al. 1983 : 36) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง แบบแผนคุณลักษณะของพฤติกรรมและวิธีในการคิดซึ่งมีอิทธิพลในการปรับตัวของบุคคล

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่าบุคลิกลักษณะ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่รวมกันแล้ว ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้นได้แก่ อุปนิสัย นิสัยใจคอ ความสนใจ ทักษะคติ วิธีการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล

เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่าบุคลิกลักษณะ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

สุชา จันทน์เอม (2535 : 5) ได้ให้ความหมายของบุคลิกลักษณะไว้ว่า คือหมวดหมู่ของลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันและแสดงลักษณะที่เป็นเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 5) ได้ให้ความหมายของบุคลิกลักษณะไว้ว่า คือ ลักษณะเฉพาะตัวของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและส่วนภายใน ส่วนภายนอกคือส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่นรูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิธีการพูด ส่วนภายในคือส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้จากการอนุมาน เช่นสติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ค่านิยม ความสนใจ

สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2537 : 8) ได้ให้ความหมายของบุคลิกลักษณะว่า คือคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลแสดงออกโดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนเผชิญอยู่และพฤติกรรมนี้จะคงเส้นคงวาพอสมควร

จากความหมายและคำจำกัดความที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า บุคลิกลักษณะ เป็นลักษณะที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ทั้งทางร่างกาย จิตใจ การกระทำ ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

3.3.1.1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะ

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521 : 29 – 30) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะ มี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และระบบโลหิต ซึ่งเป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกลักษณะของคนแตกต่างกัน

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) ได้กล่าวถึงลักษณะของประสบการณ์ที่มีผลต่อบุคลิกลักษณะ ดังนี้

1. ประสบการณ์รวมทั้งวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกลักษณะที่ต่างกัน ตามความเชื่อ ทักษะคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต่างกัน มีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกลักษณะไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกลักษณะไปในทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผล และมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ

ละเอียดหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคน มีความหวาดระแวง มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ซึ่งลักษณะทางกายนี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการทางร่างกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพ คือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้จะมีอิทธิพลมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. เวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงลักษณะพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

3.3.1.2 ประเภทของบุคลิกภาพ

จุง (กันยา สุวรรณแสง. 2531 : 179; อ้างอิงจาก Jung. 1974 : 431) ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. บุคคลประเภทเก็บตัว (Introvert) มีความสนใจในตนเอง เชื่อมั่นในความนึกคิดของตนเองมาก คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ เห็นแก่ตัว ชอบเลี้ยงจากการที่ต้องติดต่อกับสังคม ชอบอยู่คนเดียว หลีกเลี้ยง การติดต่อกับคนหมู่มาก มีอารมณ์คงที่ เก็บความรู้สึกเก่ง ไม่ชอบแสดงอารมณ์ มักใจลอย ชอบฝัน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวค่อนข้างยาก ถ้าเกิดวิปริตทางใจมักจะเป็นประเภทวิตกกังวล

2. บุคคลที่ชอบแสดงตัว (Extrovert) เป็นพวกที่มีความสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเองมากกว่าตนเอง มีความตื่นตัวต่อสิ่งแวดล้อม มีความสุขที่จะเข้าสังคม ชอบสมาคมอยู่ในหมู่เพื่อน อารมณ์เปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดเจน ชอบกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีแผนล่วงหน้า ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหว ปรับตัวได้เร็วทำให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ดี ถ้าวิปริตทางจิต เป็นประเภท Hysteria

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และแบบเก็บตัว จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เป็นบุคลิกภาพที่ชอบเข้าสังคม เปิดเผย สามารถปรับตัวให้เข้าได้ทุกสถานการณ์ ส่วนบุคลิกภาพแบบเก็บตัว เป็นบุคลิกภาพที่ไม่ชอบสมาคมกับคนอื่น ขาดความยืดหยุ่น และตัดสินใจอะไรโดยใช้ตัวเองเป็นหลัก ซึ่งบุคลิกภาพดังกล่าวนี้จะมีอิทธิพลต่อการเรียน การปรับตัว ของนักเรียน

3.3.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

3.3.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ลินส์ (Lynn.1959 : 213-216) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาชาย หญิงชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเอ็กซิเตอร์ จำนวน 211 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับสติปัญญา และพบว่า ผู้ที่มีการเรียนดีได้คะแนนด้านความอ่อนไหวสูง และด้านการแสดงตัวต่ำ

เบิร์น (Byrne. 1966 : 153-154) ได้ทำการวิจัยกับนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และเก็บตัว โดยให้ทำงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสภาพที่ทำงานเป็นกลุ่มและสภาพที่ทำงานเป็นรายบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทำงานได้ผลดีในกิจกรรมประเภทที่มีการกระทำร่วมกันในกลุ่ม มีการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทำงานได้ผลดีในกิจกรรมประเภทต้องทำงานเป็นรายบุคคล

แฮร์ริส และคนอื่น ๆ (Harris and others. 1969 : 219 – 302) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะแสดงตัว – เก็บตัว กลุ่มละ 52 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของแคลเทิล ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะแสดงตัว-เก็บตัว กับความสามารถในการอ่านมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ แต่ความสามารถในการอ่านของเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อเด็กมีลักษณะเก็บตัวมากขึ้น

บากเลย์ และอีเวน (Bagley and Evan. 1975 : 117 – 119) ได้ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัว-เก็บตัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่มีอายุ 14 –15 ปี เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสำรวจบุคลิกภาพของไอแซกส์ พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัว และเก็บตัว มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะเก็บตัว

ทาร์ป (Tharp. 1993 : 92 – 93) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาในมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาชีววิทยาทั่วไปในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพเอ็มบีทีไอ (MBTI) ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาสูง และผู้มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาต่ำ

3.3.2.2. งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ อายุการ(2512 :102)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว – เก็บตัว การยอมรับตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับเด็กวัยรุ่นชายจำนวน 184 คน หญิง 123 คน อายุระหว่าง 13 – 20 ปี ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพและมาตราส่วนประมาณค่าการยอมรับตนเอง พบว่าเด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มิมีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ง่าย และเป็นผู้นำที่ดี

ชูชีพ อ่อนโกลสูง (2516 : 89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2514 กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2515 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา 11 จำนวน 300 คน พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงกับบุคลิกภาพแสดงตัว แต่ไม่มีความสัมพันธ์ในทางผกผันกับความวิตกกังวล ส่วนความวิตกกังวลสัมพันธ์ในทางผกผันกับบุคลิกภาพการแสดงตัว และยังพบอีกว่าเด็กชายมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงกว่าเด็กหญิง และเด็กที่ผู้ปกครองรับราชการหรือค้าขายมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น

อัจฉรา เปรมเปรี๊ยะ (2517 : 93) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว เก็บตัว ความเกรงใจ และการพึ่งพาตนเอง โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในวิทยาลัยครูภูเก็ต จำนวน 204 คน ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเอง และความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าความเกรงใจและการพึ่งตนเองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ

อุไร สิงโต (2521 : 185) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัว – แสดงตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่าบุคลิกภาพแบบแสดงตัวสามารถปรับตัวได้ดี ฟุ้งตนเองได้ดี กว่าบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

3.4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติ

3.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติ

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนมักมีปัญหาทางร่างกายและจิตใจและนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้านอารมณ์ และสุขภาพ ชูพิชัยกุล และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป. : 108) กล่าวว่าสาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมหมายถึงการมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเอง จึงทำให้ความกดดันน้อยบุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

3.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติ

3.4.2.1. งานวิจัยต่างประเทศ

การริสัน และคนอื่น ๆ (Garrison and others. 1964 : 403 – 407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียน พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

วาร์เนอ์ (Ringness. 1968 : 270 ; Warner. 1948) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพพบว่าพวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่ายและมีอาการทางประสาท

3.4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 247 – 249) ได้สำรวจสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนเพื่อศึกษาดูว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียนอย่างไรบ้าง โดยได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร พบว่า นักเรียนที่บิดามารดา มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ประสบปัญหาแตกต่างกัน

ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 – 56) ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้น ได้แก่ สภาพแวดล้อม ทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้านและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีบิดามารดา มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันจะทำให้นักเรียนประสบปัญหาต่างกันและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้านและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียน สาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครซึ่งแบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ✓
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ✓
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ✓
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ✓
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ✓

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ✓

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพ

() ราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() ลูกจ้าง

() อาชีพส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ของชาติชาย หมั่นสมัค (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนจำนวน 25 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 ลักษณะแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา					
00	ข้าพเจ้าทำการบ้านและทบทวนทำร่ำตามที่ครูกำหนดในแต่ละวันเสร็จเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายนิสัยทางการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 :9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนของนักเรียนดี
2.50 – 3.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนของนักเรียนพอใช้
1.00 – 2.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนของนักเรียนไม่ดี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพการเก็บตัว-แสดงตัวเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัว ของกาญจนา ควรสุภา (2516 : 108-110) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพการแสดงตัว เก็บตัว จำนวน 22 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 ลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพการแสดงตัว เก็บตัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของท่าน

ให้อ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า เป็นจริงตรงกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านเกือบทุกข้อ
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความเป็นจริงของท่านบางครั้ง ไม่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าห่วงใยใจเมื่ออยู่กับคนไม่รู้จัก					
00	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับผู้อื่น					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายบุคลิกภาพ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.99	หมายถึง	ผู้มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว
คะแนนเฉลี่ย	3.00 – 5.00	หมายถึง	ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของ ผู้ปกครองเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของพยอม ธีรอรุณ (2540) อรุณ กัณสิทธิ์ (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 11 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ลักษณะแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องสิ่งที่คุณปกครองคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าทำงานราชการ					
00	ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสาขาที่ข้าพเจ้าต้องการ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายความคาดหวังของผู้ปกครอง (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 :9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองปานกลาง
1.00 – 2.49	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของนลินี ธรรมอำนาจสุข (2541) และชาติชาย หมั่นสมัศ (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 30 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 ลักษณะแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
000	1. วิธีการสอนของครู					
00	ครูมีวิธีการสอนที่ทำให้การเรียนน่าสนใจ					
00	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา					
000	2. สถานที่เรียน					
00	อากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี					
00	สภาพห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย					
000	3. สื่อและอุปกรณ์การเรียน					
00	สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีความทันสมัย					
00	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายบรรยาการการเรียนการสอน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 :9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	บรรยาการการเรียนการสอนดี
2.50 – 3.49	หมายถึง	บรรยาการการเรียนการสอนพอใช้
1.00 – 2.49	หมายถึง	บรรยาการการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของสุกัญญา แยมี่ยม(2541) และของชาติชาย หมั่นสมักร (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 25 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ขอให้
นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	1. พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน					
00	ครูให้คำแนะนำในการฝึกซ้อมท่ารำ					
0	ครูให้ความสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน					
00	2. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู					
0	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู					
00	ข้าพเจ้าส่งงานตามเวลาที่ครูกำหนดเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 :9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี
2.50 – 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูปานกลาง
1.00 – 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

7.1 ผู้วิจัยศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของสุกัญญา แยมยัม (2541) กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542) และชาติชาย หมั่นสมัศ (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายิ้มสมุดจดทำเรา					
00	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 :9)

3.50 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
2.50 – 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนปานกลาง
1.00 – 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ดังนี้

8.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ โฉน กรองเห็น (2527 : 198 -199) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร จำนวน 50 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 ลักษณะแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ได้แก่

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนบ้างบางครั้ง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อยมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
000	การเรียนวิชานาฏศิลป์ละครไม่มีประโยชน์ นาฏศิลป์ไทยมีทำนองเชื่องช้าทำให้เบื่อหน่าย					

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อซึ่งตรงกับความรู้สึกของนักเรียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนบ้างแต่ไม่มากนัก
น้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	วิชานาฏศิลป์ละครเป็นสิ่งที่ล้าสมัย					
00	ข้าพเจ้าชอบรำละคร					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดข้อหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน ในด้านการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครโดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้างและบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้งจนเกือบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
0	นักเรียนนำเพลงที่ครูสอนในวิชานาฏศิลป์ละครไปฝึกหัดรำที่บ้าน					
00	ข้าพเจ้ามักได้รับเลือกให้เป็นผู้แสดงในงานต่าง ๆ..					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

3.50 – 5.00 หมายถึง ทศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครทางบวก

2.50 – 3.49 หมายถึง ทศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครปานกลาง

1.00 – 2.49 หมายถึง ทศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครทางลบ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ โดยใช้ t – test และเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ดังนี้

แบบสอบถามลักษณะนิสัยทางการเรียน จำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.978 - 25.215

แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.940 – 18.762

แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.708 – 7.033

แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 26 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.546 – 25.000

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.546 – 25.215

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.197 – 25.215

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร จำนวน 47 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.742 – 25.215

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้เฉพาะข้อคำถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้

แบบสอบถามนิสัยทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น .9774

แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่น .9340

แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น .8964

แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .9645

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีค่าความเชื่อมั่น .9681

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่น .9580

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร มีค่าความเชื่อมั่น .9861

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 5 – 6 สิงหาคม พ.ศ. 2545 จำนวน 202 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทั้ง 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

2.2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F – Distribution
df	แทน	Degree of freedom
SS	แทน	Sum of squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ที่เสนอต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นโดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์ที่เสนอต่อการเรียนการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น
X_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_2	แทน	ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ
X_3	แทน	ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพลูกจ้าง
X_4	แทน	ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพส่วนตัว
X_5	แทน	นิสัยทางการเรียน
X_6	แทน	บุคลิกภาพ
X_7	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครอง
X_8	แทน	บรรยากาศการเรียนการสอน
X_9	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X_{10}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คิตค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร ชั้นต้นที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร ชั้นต้นที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนสาขานาฏศิลป์ละคร ชั้นต้นที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้น	ชั้นต้นปีที่ 1	69	34.2
	ชั้นต้นปีที่ 2	62	30.7
	ชั้นต้นปีที่ 3	71	35.1
	รวม	202	100.0

จากตาราง 1 การจำแนกประชากรตามระดับชั้นที่เรียน พบว่านักเรียนระดับชั้นต้นปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 35.1 รองลงมาคือระดับชั้นต้นปีที่ 1 ร้อยละ 34.2 และ ระดับชั้นต้นปีที่ 2 ร้อยละ 30.7

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ปัจจัย	นักเรียนชั้นต้น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร	3.6833	.4368	ทางบวก
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.9165	.5565	สูง
3. นิสัยทางการเรียน	3.5217	.3919	ดี
4. บุคลิกภาพ	3.1792	.3735	แสดงตัว
5. ความคาดหวังของผู้ปกครอง	3.9956	.4837	มาก
6. บรรยากาศการเรียนการสอน	3.6350	.5227	ดี
7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.3413	.4701	ปานกลาง
8. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.6114	.4368	ดี

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยของทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร อยู่ในทางบวก นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับดี สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับสูง ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับการแสดงตัว ความคาดหวังของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน และบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับทักษะคิดต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	Y
X ₁	1.000	.026	.058	-.079	.200**	.085	.058	.202**	.193**	.046	.213**
X ₂		1.000	-.430**	-.489**	.029	.013	.044	.010	.105	-.017	.041
X ₃			1.000	-.577**	.026	.047	-.068	-.051	-.101	-.077	-.042
X ₄				1.000	-.051	-.057	.026	.040	.002	.090	.003
X ₅					1.000	.518**	.187**	.396**	.444**	.217**	.483**
X ₆						1.000	.145*	.424**	.363**	.413**	.370**
X ₇							1.000	.274**	.284**	.205**	.317**
X ₈								1.000	.556**	.315**	.415**
X ₉									1.000	.361**	.566**
X ₁₀										1.000	.302**
Y											1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่ามีปัจจัย 7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₁) นิสัยทางการเรียน (X₅) บุคลิกภาพ (X₆) ด้านความคาดหวังของผู้ปกครอง (X₇) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน (X₈) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X₉) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₀) และมีปัจจัย 3 ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ (X₂) ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพลูกจ้าง (X₃) และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพส่วนตัว (X₄)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4 – 5

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น เป็นเกณฑ์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	15.658	5.219	45.531**
Residual	198	22.697	.115	
Total	201	38.355		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับปัจจัย 4 ปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₉	.372	.058	.400	.566	.321	94.357**
X ₉ , X ₅	.309	.068	.277	.622	.387	62.907**
X ₉ , X ₅ , X ₇	.137	.052	.151	.639	.408	45.531**

$$R = .639$$

$$R^2 = .408$$

$$SE = .3386$$

$$a = .808$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด มีปัจจัย 3 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_5) และความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งปัจจัยทั้งสามตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น ได้ร้อยละ 40.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .808 + .372X_9 + .309X_5 + .137X_7$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .400X_9 + .277X_5 + .151X_7$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับทัศนคติทางการเรียนต่อวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียน สาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน สาขานาฏศิลป์ละคร วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นต้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน และชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 71 คน รวม 202 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครซึ่งแบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.978 – 25.215 มีค่าความเชื่อมั่น .9774

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.940 – 18.762 มีค่าความเชื่อมั่น .9340

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.708 – 7.033 มีค่าความเชื่อมั่น .8964

ตอนที่ 5 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 26 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.546 – 25.000 มีค่าความเชื่อมั่น .9645

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.546 – 25.215 มีค่าความเชื่อมั่น .9681

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.197 – 25.215 มีค่าความเชื่อมั่น .9580

ตอนที่ 8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับจำนวน 47 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.742 – 25.215 มีค่าความเชื่อมั่น .9861

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 5 – 6 สิงหาคม พ.ศ. 2545 จำนวน 202 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทั้ง 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_1) นิสัยทางการเรียน (x_5) บุคลิกภาพ (x_6) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (x_7) บรรยากาศการเรียนการสอน (x_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_9) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{10}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ (x_2) ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพลูกจ้าง (x_3) และ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพส่วนตัว (x_4)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น โดยเรียงลำดับจากที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดมี 3 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_9) นิสัยทางการเรียน (x_5) และความคาดหวังของผู้ปกครอง (x_7) ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ได้ร้อยละ 40.8

4. สมการที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นโดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .808 + .372X_9 + .309X_5 + .137X_7$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น โดยใช้คะแนน

มาตรฐาน

$$Z = .400X_9 + .277X_5 + .151X_7$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น มี 3 ปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_1) นิสัยทางการเรียน (x_5) บุคลิกภาพ (x_6) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (x_7) บรรยากาศการเรียนการสอน (x_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_9) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{10}) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เพราะการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีย่อมมีการเอาใจใส่ในด้านการเรียนดี มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในตนเอง กล้าที่จะแสดงออก เป็นที่ยอมรับของครู ของกลุ่มเพื่อนและเป็นที่ชื่นชมของผู้ปกครองซึ่งส่งผลให้มีแนวโน้มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร พร้อมทั้งจะหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิล , กิล และทิสเมอร์ (Neale, Gill and Tismer. 1970 : 237) ที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาเรียน พบว่าทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับคอยโว (Koivo. 1983 : 2 - 35) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัย ทักษะคิดในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนสูงมีนิสัยและทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนภาพร เมฆรักษวณิช (2515 : 65 - 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทักษะคิดในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลพบว่าพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยขยันหมั่นเพียรและทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2. นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีพฤติกรรมตั้งใจเรียน มีความสนใจในการเรียน มีการวางแผนในการเรียน ทบทวนบทเรียน มีความขยันเอาใจใส่ มีความพยายามตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ กล่าวคือถ้านักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดีจะทำให้เกิดทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทำให้นักเรียนมีความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนและมีแนวโน้มที่ตั้งใจเรียน หมั่นฝึกฝนทบทวนบทเรียน ให้ความสำคัญกับการเรียน ลักษณะวิชาที่เรียน และลักษณะของครูผู้สอนไปในทางที่ดี ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ไม่ดี นักเรียนก็จะไม่ใส่ใจในการเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของเรนน (Wrenn. 1968 : 1 - 4) ที่กล่าวว่านิสัยทางการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำโดยพฤติกรรมอาจจะมาจากการที่เรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของธอร์นบอร์ก (Thornburg. 1975 : 181 - 185) ที่ได้ศึกษาพบว่าปัญหาของนักเรียนที่ออกกลางคันคือการที่นักเรียนไม่ขยันหมั่นเพียร อีกทั้งมีทัศนคติที่ไม่ดีอย่างรุนแรงต่อการเรียน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนภาพร เมฆรักษวณิช (2515 : 65 - 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน และ ทักษะคิดในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลพบว่า นิสัยทางการเรียน ความขยันหมั่นเพียร จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และ ผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุปผา ประทีปทอง (2542 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสานพบว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีความขยัน เอาใจใส่ มีความพยายามตั้งใจเรียน และ มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์

1.3 บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวจะเป็นลักษณะของคนที่ชอบเข้าสังคม เปิดเผย ช่างพูด สามารถปรับตัวให้เข้าได้ทุกสถานการณ์ มีความยืดหยุ่นทำอะไรตามสถานการณ์เป็นจริง ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว จะมีลักษณะตรงกันข้าม คือจะมีความเคร่งเครียด ไม่ชอบสมาคมกับคนอื่น ขี้อาย ไม่ชอบแสดงออกซึ่งวิชานาฏศิลป์ละครเป็นวิชาที่ต้องใช้ความสามารถในการแสดงออกการแสดงร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นคนที่ชอบการแสดงออก ชอบเข้าสังคม และชอบสมาคมกับผู้อื่นจึงจะสามารถแสดงละครได้ เมื่อแสดงบ่อยครั้ง ก็จะได้เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ละคร ซึ่งเป็นทัศนคติทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สโตรม (Strom . 1969 : 387 - 389) ที่กล่าวว่าบุคลิกภาพของผู้ที่ได้รับปริญญาเอกทางการศึกษาจะเป็นบุคคลที่อารมณ์ดีมาก เป็นผู้ที่มีการแสดงออกสูง มีความมั่นใจในตนเองที่ดี ชอบสมาคม ชอบ

เข้ากลุ่ม สอดคล้องกับผลการวิจัยของเบิร์น (Byrne, 1966 : 153-154) ได้ทำการศึกษา นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและเก็บตัว โดยให้ทำงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสภาพที่ทำงานเป็นกลุ่มและสภาพที่ทำงานเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทำงานได้ผลดีในกิจกรรมประเภทที่มีการกระทำร่วมกันในกลุ่ม มีการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทำงานได้ผลดีในกิจกรรมประเภทต้องทำงานเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวินซ์ สุวาร์ณ (2527 :45) ที่ศึกษาความคาดหวัง และ ผลงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว และแสดงตัวในสภาพการณ์การทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล พบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวในสภาพการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มทำงานภาคปฏิบัติได้ผลดีกว่าสภาพการทำงานเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรุทัย ญาณะพันธ์ (2543 :69) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคกลางของนักศึกษาสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏในเขตภาคกลางพบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวของการแสดงออกชอบเข้าสังคม และสมาคมกับผู้อื่น จะสามารถแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลางได้เมื่อแสดงบ่อยครั้งก็จะเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคกลาง

1.4 ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความคาดหวังของผู้ปกครองสูงนักเรียนจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนรับรู้ว่าคุณปกครองมีความคาดหวังมากเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ผลการเรียนของนักเรียนและ การนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยนักเรียนรับรู้ว่าคุณปกครองต้องการให้นักเรียนประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง เป็นผู้ที่มีความรู้มาก ๆ เพื่อจะได้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการที่นักเรียนรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองจะมีผลทำให้นักเรียนมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ด้านการเรียนขยันหมั่นเพียร อดทนเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ผู้ปกครองคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับดุษเชค (Dusek, 1980 : 87 – 110) กล่าวว่าผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวนักเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถ จะกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแอนเดอร์สัน (วังรอง งามศิริ, 2540 ; อ้างอิงมาจาก Anderson, 1995 : 15 – 33) ที่กล่าวว่า การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง (perceived Parent's Expectation) มีบทบาทต่อการปลุกฝังการรับรู้และการอบรมเลี้ยงดู โดยจะมีผลทำให้นักเรียนเกิดความมานะพยายามที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จตามผู้ปกครองคาดหวังสภาพการณ์เช่นนี้ทำให้นักเรียนตกอยู่ในภาวะกดดันและเกิดความวิตกกังวลในการเรียนซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งคือความกดดันจากครอบครัวเมื่อต้องเผชิญกับการสอบซึ่งเป็นการประเมินผลการเรียนว่านักเรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของแคนเดล และเลสเซอร์ (Kandel and Lesser, 1962 : 221 – 222) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษารองวัยรุ่น ในสหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษารองบุตรมากกว่าสภาพทางเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน

1.5 บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าบรรยากาศการเรียนการสอนดีนักเรียนจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เป็นเพราะ ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศดี ห้องเรียนสะอาด บริเวณอาคารร่มรื่นสวยงาม สื่อและอุปกรณ์ทันสมัยและเพียงพอแก่นักเรียน การสอนของครูอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สามารถสอนสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย นักเรียนจะเกิดทัศนคติทางบวกต่อการเรียน กระตือรือร้นต้องการที่จะเรียน ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจึงควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของ นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดนักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีทางบวกต่อ

การเรียนนาฏศิลป์ละครมากขึ้น แต่หากโรงเรียนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ตรงตามธรรมชาติของนักเรียนนักเรียนก็จะเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนห้อยต่อการเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ ลอเรนซ์ (Lowrence.1976 : 418) ที่กล่าวว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ นักเรียนสนใจการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ฟอสเตอร์ (Foster . 1961 : 131) ที่กล่าวว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อบุคคลมาก เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าบุคคลนั้นรู้สึกอย่างไรและควรทำอะไรในสถานการณ์ต่างๆของชีวิตเขา ทัศนคติเป็นตัวนำบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติ มีอิทธิพลต่อความคิด และกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา ประทีปทอง (2542 : 66 – 67) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน พบว่าบรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต้องการที่จะทำความเข้าใจกับบทเรียน และต้องการที่จะแสวงหาความรู้ตามธรรมชาติของเด็กในวัยพัฒนาการทางสติปัญญากำลังเจริญเกือบสูงสุด

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีนักเรียนจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนมีความคิดว่าพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน อันได้แก่การให้คำแนะนำในการฝึกซ้อม ให้ความสนใจ รับฟังความคิดเห็น มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่างๆได้ คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษานักเรียนจะเกิดความอบอุ่นใจและเห็นความสำคัญของการเรียน และมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนและเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับประดินันท์ อุปรัมย์ (2527 :35) ที่กล่าวว่าบรรยากาศการเรียนการสอนที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตอบคำถาม เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก จะสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนน่าสนใจ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตรคุลย์ (2507 : 48 – 64) ที่ได้กล่าวว่าแนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียน และมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุธ(วิลาส บุญทองขาว.2527 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Butth.1942) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าบรรยากาศทางการเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนนั้นจะส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น และจะตั้งใจเรียนและมีทัศนคติที่ดีในการเรียนเพิ่มขึ้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีนักเรียนจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนนาฏศิลป์ละครเป็นวิชาที่ต้องมีการร่วมกันในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการฝึกซ้อมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับเพื่อนหากพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อเพื่อนเป็นไปได้อย่างราบรื่นมีความเข้าใจกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ก็ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร และทางตรงกันข้ามหากสัมพันธภาพของนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความเครียด ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมอันเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงถึงทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน

และสอดคล้องกับ พยอม ธีวรส (2540 :106 – 107) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ (X_2) ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพลูกจ้าง (X_3) และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพส่วนตัว (X_4) แสดงว่านักเรียนบางคนและผู้ปกครองประกอบอาชีพราชการ / รัฐวิสาหกิจ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพลูกจ้าง และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองบางคนมีเวลาเอาใจใส่นักเรียน ให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมทางด้านการเรียนนาฏศิลป์ละครของนักเรียน แต่นักเรียนบางคนและผู้ปกครองประกอบอาชีพราชการ / รัฐวิสาหกิจ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพลูกจ้าง และ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาดูแล เอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพจณี มณีสุวรรณ (2514 : 62) ที่พบว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุลีกร ญาณะพันธ์ (2543 : 71) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พบว่าอาชีพของบิดา อาชีพของมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคกลางของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏในเขตภาคกลาง

3. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นโดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังตัวพยากรณ์ที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 3 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_6) นิัยทางการเรียน (X_5) และความคาดหวังของผู้ปกครอง(X_7) ตามลำดับสามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น ได้ร้อยละ 40.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น เป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีอิทธิพลต่อการเรียน รวมทั้งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย เมื่อครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน รับฟังเหตุผลของนักเรียน ให้ความสนใจ และเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด นักเรียนย่อมรู้สึกสบายใจที่จะรับวิชาหรือทำความเข้าใจในบทเรียน ทั้งนี้ยังเกิดความรู้สึกเชื่อถือและไว้วางใจครูอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ รอทแมน (Rothman. 1968 : 34 – 36) ที่กล่าวว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอน นั่นคือสัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับผู้เรียน ครูจะต้องยอมรับและเข้าใจ มีความเป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสอดคล้องกับรอกเจอร์ (Rogers. 1969 : 157) ที่ว่าความสัมพันธ์อันดีของครูกับนักเรียนนั้นจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน และซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุปผา ประทีปทอง (2542 : 74) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสานพบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกและ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้น สัมพันธ

ภาพระหว่างนักเรียนกับครูจึงมีความสัมพันธ์มากที่สุด จึงสามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีได้ดีที่สุด

3.2 นิสัยทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น เป็นลำดับสอง ทั้งนี้เพราะนิสัยทางการเรียนเป็นสิ่งที่นักเรียนกระทำหรือปฏิบัติเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) ที่กล่าวพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ แสดงถึงความพอใจในการศึกษาหาความรู้ ให้บรรลุความสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวประกอบด้วยความสนใจและ เอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียน จัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ พัฒนาการเรียนให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม มีความขยันอดทน รู้จักพึ่งตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร เมฆรักษาวณิช (2515 : 65 – 67) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัย ทักษะในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน พบว่านิสัยทางการเรียน ทักษะต่อการเรียนมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรและผล การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นนิสัยทางการเรียนจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติ ต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

3.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะการศึกษาวิชานาฏศิลป์ละครเป็นการศึกษาเฉพาะทาง นักเรียนส่วนใหญ่ ที่เข้ามาศึกษาในวิชานี้ต้องเกิดจากความรักทางด้านนาฏศิลป์และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง เนื่องจาก ผู้ปกครองเล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของนาฏศิลป์ละครซึ่งสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นักเรียนจึงไม่มีความกดดันในด้านการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอานนท์ อาภาภิรมย์ (2529 : 5) ที่กล่าวว่าลักษณะของครอบครัวในสังคมไทยนั้น สมาชิกในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง พ่อแม่จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดค่านิยม และอิทธิพลในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพให้บุตร เนื่องจากพ่อแม่ต้องการให้บุตรได้มีโอกาสทางการศึกษา สูงสุด เรียนเก่งที่สุด ประกอบอาชีพการงานที่เป็นหลักฐานมั่นคง เป็นที่พึงของครอบครัว ดังนั้นความคาดหวัง ของผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยที่พยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัย นาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 – ปีที่ 3 โดยสามารถใช้ข้อมูลจากปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์และส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และผู้ปกครองได้ทราบว่า มีปัจจัย 3 ด้าน คือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู นิสัยทางการเรียน และความ คาดหวังของผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นได้โดยนำไปใช้ พัฒนาปัจจัย 3 ปัจจัย ดังกล่าว เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครทางบวกมากขึ้นซึ่งจะ ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.2 เนื่องจากสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนต่อวิชา นาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ได้ดีที่สุด ดังนั้นผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง สามารถจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพกับนักเรียน ซึ่งเป็นวิธีทางหนึ่งในการพัฒนาสัมพันธ

ภาพระหว่างนักเรียนกับครู ให้มีความเข้าอกเข้าใจกัน ตลอดจนสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษาแล้ว เช่นการปรับตัวด้านการเรียน ค่านิยม ความถนัด สุขภาพจิต เป็นต้น

2.2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่นนาฏศิลป์ชั้นกลาง และนาฏศิลป์ชั้นสูง เป็นต้น

2.3. ควรทำการศึกษาเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูของนักเรียนชั้นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร และเรียนหนังสือได้อย่างมีคุณภาพโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่นกลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). **จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเดชา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). **หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : องค์การตำราสุสภา.
- (2534). **สาระที่เปลี่ยนแปลงของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. กรุงเทพฯ : องค์การตำราสุสภา.
- (2536). **การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยดนตรีและนาฏศิลป์ตาม หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)**. กรุงเทพฯ : สุสภาลาดพร้าว.
- กรมศิลปากร. (2544). **90 ปี กรมศิลปากร**. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- (2544). **แผนแม่บทการอนุรักษ์สืบทอดพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมยามวิกฤต พ.ศ. 2542 – 2549**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประชาชน.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2517). **วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิชาชุดครู ตอน 3 จิตวิทยา**. กรุงเทพฯ : องค์การตำราสุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2534)**. กรุงเทพฯ : สุสภาลาดพร้าว.
- กองส่งเสริมการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสุสภา. (2527). **วิชาความรู้เกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุสภาลาดพร้าว.
- กฤตรินทร์ นิมทองคำ. (2542). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กนิษฐา แก้วสวัสดิวงษ์. (2524). **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของเด็กเกาะและเด็กพื้นราบ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา คำสุวรรณ (2524). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปบรรณาการ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). **บุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **รายงานการปฏิรูประบบบริหาร การศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- คมเพชร ฉัตรสุภากุล. (2515). **การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และ กิจกรรมในวิทยาลัย ของนักศึกษาชั้น ป.กศ.สูงปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2516). "การสืบเนื่องและการถ่ายทอดนาฏศิลป์ไทย," *วารสารธรรมศาสตร์ ฉบับพิเศษนาฏศิลป์และดนตรีไทย*. (2) : 73 – 78.
- จنگล ศตะกูริ. (2500). *บทบาทของครูที่จะช่วยเด็กวัยรุ่นให้เผชิญปัญหาชีวิต*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. (2521). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : (ม.ป.พ.).
- เฉลิมพล งามสุทธิ. (1980). *การสำรวจทัศนคติครูดนตรีและผู้บริหารเกี่ยวกับดนตรีศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาเอก. สหรัฐอเมริกา : มหาวิทยาลัยมิสซูรีโคลัมเบีย. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์ และ เสถียร เหลืองอร่าม. (2521). *ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไฉน กรองเหิน. (2527). *ทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันการผลิตครู จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติชาย หมั่นสมักร. (2542). *การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ถ่ายเอกสาร. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2530). *เอกสารการสอน ชุด วิทยามนุษย์ศาสตร์กับสังคม*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติ และบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชุลีกร โชติดี (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ชุลีกร ญาณะพันธ์. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จูติพร คล้ายพันธ์. (2538). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มสิริ บุญยสิงห์. (2522). *วิชานาฏศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณฐา.
- นภาพร เมฆรักษาวณิช. (2515). *ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- นลินี ธรรมอำนาจ. (2541). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.** ปรินิพนธ์ กศ.ม.(วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง สังข์สรวง. (2539). **การสำรวจทัศนคติและความสนใจทางด้านดนตรีของเด็กวัยรุ่น.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา ประทีปทอง (2542). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี – นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน.** ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รามสูตร. (2518). **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บุรพาสาน.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร.** ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2523). **“การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน,” ใน เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : สารมวลชน.
- ประดิษฐ์ อินทนิล. (2521). **ทัศนคติต่อดนตรีไทยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง.** ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพร ธรรมชาติคุณ. (2508). **ความนิยมในศิลปวัฒนธรรมของนักเรียนชาย หญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). **ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสาน บริบูรณ์. (2537). **การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส. (2530). **ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พจนิษฐ์ มณีสุวรรณ. (2514). **ค่านิยมของนักเรียนวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครและธนบุรี.** ปรินิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. ม.ป.ท.**

- ผ่องพรรณ บัณฑารักษ์. (2511). **ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ปีการศึกษา 2510 ที่หวังจะได้รับจากบริการแนะแนวของวิทยาลัยครู**. ปรินิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผุสดี มานูพิรพงษ์. (2512). **การสำรวจความสนใจทางดนตรีของนักเรียนพยาบาลโรงพยาบาลหญิง ปี 2512** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับพุทธศักราช 2520. (2520). กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- พยอม ธัญรส. (2540). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณ (ชุทัย) เชนจิต. (2528). **จิตวิทยาการเรียนการสอน : จิตวิทยาการศึกษาสำหรับครูในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- . (2531). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : วรุณการพิมพ์.
- พวงสร้อย วรกุล. (2527). **การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พัชนี วรกวิน. (2522). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด.
- เพ็ญณี กันตะวงษ์. (ม.ป.ป.). **การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม3.เอกสารนิเทศการศึกษา** ฉบับที่ 281. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำรา และเอกสารวิชาการ กรมการฝึกหัดครู.
- ไพบุลย์ อินทวิชา. (2517). **หลักและวิธีการวัดทัศนคติ**. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยทางการศึกษา
- มาศสุภา สีสุทอง. (2531). **พัฒนาการของการศึกษาวิชาดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์**. วิทยานิพนธ์ . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณูญ แป้นเจริญ. (2522). **การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 จังหวัดสงขลา**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพา วีระไวทยะ และคนอื่น ๆ. (2532). **การประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย.
- เรณู โกสินานนท์. (2527). **รำไทย**. กรุงเทพฯ : อรุณลาดพร้าว.
- วันเพ็ญ อายุการ. (2521). **การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเต็มตัว แสดงถึงการยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดราชบุรี**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วนิช สุธารัตน์. (2527). **ความคาดหวังและผลงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว และแสดงตัวในสภาพการณ์การทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วรุทัย ญาณะพันธ์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคกลางของนักศึกษาสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏในเขตภาคกลาง*. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา พิทักษ์สาธิต. (2527). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,” *ข่าวสารการวิจัยศึกษา*. 18(3) : 8 – 11.
- วิลาศ บุญทองขาว. (2527). *บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4*. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์. (2531). *ผลของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลย์ประชาสวรรค์*. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ : รู้เขารู้เรา*. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- สมชาย ธีรชนกุล. (2530). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สมศักดิ์ ลีภาสุรพิสุทธิ์. (2518). *การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียนสังคมและส่วนตัวของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2526). “รูปแบบการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา,” ใน *เอกสารการสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 10 – 15*. นนทบุรี : สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชา จันทรเอม และ สุรางค์ จันทรเอม. (2521). *จิตวิทยาในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุนีย์ ธีรดากร. (2525). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สุพิชญา ธีระกุล และคนอื่น ๆ. (2524). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาการ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2536). *จิตวิทยาการศึกษา*. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดฤทัย มุขยวงศา. (2523). *ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัย และทัศนคติในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนนมาลย์ นิมเนติพันธ์. (2524). *ละครร่ำ ภาควิชาศิลป์และวัฒนธรรมคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา*.

- สุวิมล เด่นสุนทร. (2525). *ตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *แผนแม่บทโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2538-2540*. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : นีลนารการพิมพ์.
- อานนท์ อาภาภิรมย์. (2529). "ความเป็นไทยในวิถีชีวิตและครอบครัวไทย," *เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องความเป็นไทยที่ควรดำรงไว้*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณพ บรรจงศิลป์ และ อารณ มนตรีศาสตร์. (2527). "หลักการสอนดนตรีนาฏศิลป์," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 2 หน่วยที่ 8. สาขาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัจฉรา วงศ์โสธร , และคนอื่น ๆ. (2528). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาของผู้ริเริ่มเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2527). *เอกสารประกอบคำสอนวิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัจฉรา สุขารมณ และ อรพันธ์ ชูชม. (2536). "องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น". *รายงานการวิจัย ฉบับที่ 48 ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Anderson, Mary J. (1970, March 7). "Effects of Classroom Social Climate on Individual Aiming," *American Educational Research Journal*.
- Atkinson. (1983). *Introduction to psychology*. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich.
- Allport, Gardon W. (1961). *Pattern and Growth in Personality*. New York Rinehart and Winston.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. Englewood cliff, New Jersey : Prentice – Hall.
- Bledsoe Joseph C. (1971, November) "Factor Related to Pupil Observation Reports of Teacher and Attitude Toward Their Teacher," *Journal of Educational* 65 : 121-122.
- Byrne, D. (1966). *An Introduction to Personality* . New York : Perntice Hall Inc.
- Cronbach, Lee J. (1963). *Education Psychology*. 2nd . ed. New York: Harcourt, Brace.
- Chickering, Aurther W. (1968). *Education and Indentity*. San Francisco, Jossey – Bass.
- Desena, Paul A. (n.d. October). "The Role of Consistency in indentifying Characteristics of Three Levels of Achievement," *The Personal and Guidance Journal*. 43 : 145 – 149 .

- Dusek, J.B. (1980). The Development of Test Anxiety in Children. In I.G. Sarason (Ed.), ***Test Anxiety : Theory , Research , and Applications***. P.87 – 110. Hillsdale : Lawrence Erlbaum Associates , Publishers.
- Edward, Allen Louis. (1957). ***Techniques of Attitude Scale Construction***. New York : Appleton – Crofts.
- Foster, Charles K. (n.d.). ***Psychology of Life Today***. Chicago : American Technical Society.
- Garrison, Karl c. (1956). ***Psychology of Adolescence***. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Good, Carter V.(1945). ***Dictionary of Education***. New York : McGraw – Hill Book. Company, Inc.
- Harris and others. (1969). ***a biography***. London : Methuen.
- Hilgard and Atkinson.(1983). ***Introduction to Psychology***. 8 th ed. San Diego : Harcourt Brace. Jovamovich.
- Holtzman,H.Wayne. (1965). ***Survey of Study Habits and Attitudes***. New York : The Psychological Corporation.
- Koivo, Anne Diblak. (1983, February). "The Relationship of Student Perception of Study Habit and Attitudes Based on Difference in Sex, Grade. And Academic Achievement," ***Dissertation Abstracts International***. 43 : 2624 – A.
- Lewin, K. , R. Lippitt and R. White. (1939). "Patterns of Aggressive Behavior in Experimentally Created Social Climate," ***Journal of Social Psychology***. 10 : 271 – 299.
- Likert, Renie. (1970). ***A Technique for the Measurement of Attitude***. Chicago : Rand McNally Company.
- Lynn, R. (1983 , November). "Two Personality Characteristics Related to Academic Achievement," ***Journal of Educational Psychology***. 29 : 213 – 216.
- Maddox, R.How to Study. (1936). ***Greenwich*** Connecticut : Fawcett Publication.
- Osgood, Charles E. George I. Suci and Percy H. (1957). ***Tannenbaum. The Measurement of Attitude***. Urbana : University of Illinois Press.
- Ringness, thomas . (1968). A. ***Mental Health in the Schools*** . New York : Random House.
- Rogers, Carl. (1969). ***Freedom to Learn***. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.
- Ruch, Floyd L. (1975). ***Psychology and Life***. 9 th ed. Dallas, Tex: Scott; Foresman.
- Sartain, Aaron Quinn and othher. (1973). ***Psychology : Understanding Human Behavior***. 4 th ed. Tokyo : Hill Kopakusha.
- Rokeach, Milton. (1986). ***Beliefs Attitudes and Values***. San Francisco : Jossey – Bass.
- Shaver, Kelly G. (1993). ***Psycholgy***. New York : Macmillan.

- Strom, Robert D. (1969). *Psychology for the Classroom*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall Inc.
- Tharp, Gerald D. (1997). *Experiments in Psychology*. Upper Seddle River, N.J. : Prentice – Hall.
- Thornburg, Harshall D. (1975, January). "Attitudinal Dcterminents in Hplding Drop Out in school," *The Journal of Educational. Research*. 68: 181 – 185.
- Thurstone, L.L. (1967). *Attitude Theory and Change*. New York : John Wiley and Sons.
- Wrenn, C.Gilbert. (1968). *Study Habits Inventory*. Stanford : Stanford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ 5206

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๒ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติคุณ บุญเสริม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับชั้นต้น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายกิตติคุณ บุญเสริม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5405

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติคุณ บุญเสริม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับชั้นต้น ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 202 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายกิตติคุณ บุญเสริม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครซึ่งแบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
ตอนที่ 5 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน
ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
ตอนที่ 8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร
2. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด นิสัยทางการเรียนทุกอย่างที่นักเรียนเคยปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน และจะไม่นำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด
3. โปรดตอบให้ตรงสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด และขอความกรุณา
ตอบให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพ
() ราชการ / รัฐวิสาหกิจ
() ลูกจ้าง
() อาชีพส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียน

อ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อย

เพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการ เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	การแบ่งเวลาในการเรียน ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในแต่ละวันสำหรับฝึกซ้อม ทบทวนตำราที่เรียนมา					
2	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทำงานที่ครูมอบหมาย					
3	ในเวลาว่างข้าพเจ้าค้นคว้าหาความรู้เรื่องนาฏศิลป์ ไทยที่เรียนมา					
4	ในเวลาว่างข้าพเจ้าใช้เวลาคุยกับเพื่อนมากกว่าการ ฝึกซ้อมทบทวนตำรา					
5	ข้าพเจ้าใช้เวลาเล็กน้อยก่อนสอบสำหรับทบทวนตำรา					
6	ในขณะที่ทำกิจกรรมประจำวันข้าพเจ้าจะฝึกขับร้องเพลง ที่เรียนมา					
7	การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ✓					
8	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนโดยมาก่อนเวลาที่กำหนด					
9	บางครั้งข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนสาย					
10	ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าเข้าเรียนสม่ำเสมอ					
11	ข้าพเจ้าขาดเรียนบ่อยๆ					
12	การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้าพเจ้าช่วยทำกิจกรรมที่ครูมอบหมาย					
13	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเอง					
14	ข้าพเจ้าทำการบ้านกับเพื่อนหลังจากเลิกเรียนแล้ว					
15	ความตั้งใจเรียน เวลาเรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังครูสอน					
16	ข้าพเจ้าเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอบ					
17	ข้าพเจ้าใจลอยขณะฟังครูสอน					
18	ข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนขณะครูสอน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
19	การซักถามข้อสงสัย					
20	ถ้าข้าพเจ้าไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอนข้าพเจ้าจะซักถามในชั่วโมงเรียนนั้น					
21	ข้าพเจ้าขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูนอกเวลาเรียน					
21	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครูเวลามีข้อสงสัย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ให้อ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงตรงกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าวุ่นวายใจถ้าอยู่กับคนไม่รู้จัก					
2	ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น					
3	ข้าพเจ้าไม่กล้าพูดต่อหน้าคนมาก ๆ					
4	ข้าพเจ้ามักแยกตัวจากกลุ่มเพื่อนเพราะคิดว่าเพื่อนไม่ชอบข้าพเจ้า					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกอายเมื่อต้องทำกิจกรรมต่อหน้าเพื่อน					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจเมื่อทำอะไรผิดพลาด					
7	ข้าพเจ้าทำอะไรตามใจชอบเสมอ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ก็ตาม					
8	ข้าพเจ้ามักพูดและตัดสินใจด้วยเหตุผล					
9	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ง่าย					
10	เมื่อต้องแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก ข้าพเจ้าชอบแสดงออกโดยการพูดมากกว่าการเขียน					
11	ข้าพเจ้าเป็นคนยึดมั่นในกฎเกณฑ์					
12	ข้าพเจ้าเป็นคนใจน้อย					
13	ข้าพเจ้ามักพูดและตัดสินใจด้วยอารมณ์					
14	ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นให้เหมาะสมกับสถานการณ์					
15	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
16	ข้าพเจ้าชอบอยู่ในกลุ่มที่พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน					
17	เมื่อมีการเข้ากลุ่ม เพื่อน ๆ มักเลือกให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากลุ่ม					
18	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดถ้าต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น					
19	ก่อนที่จะทำงานข้าพเจ้าต้องวางแผนล่วงหน้า					
20	เมื่อต้องทำงานคนเดียว ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มั่นใจในตัวเอง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าทำงานรับราชการ					
2	ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสาขาที่ข้าพเจ้าต้องการ					
3	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูงมากที่สุด					
4	ผู้ปกครองไม่มีความคาดหวังในการเรียนของข้าพเจ้า					
5	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพทำรายได้สูง					
6	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ามีความรู้มาก ๆ					
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่ทำการบ้านผู้ปกครองทำโทษข้าพเจ้าทุกครั้ง					
8	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ามีกิริยามารยาทดีเมื่ออยู่ในโรงเรียน					
9	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเป็นศิลปินหรือนักแสดง					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน ขอให้นักเรียน

อ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อย

เพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
2	ครูอธิบายเนื้อหาวิชาได้อย่างละเอียดน่าสนใจ					
3	ขณะทำการสอนครูสาธิตทำให้ให้นักเรียนดูอย่างชัดเจน ✓					
4	ครูให้ความสนใจใส่ใจในการเรียนของนักเรียนดี ✓					
5	ครูสอนเร็วจนนักเรียนตามไม่ทัน					
6	ครูสอนบทเรียนใหม่โดยไม่ทบทวนบทเรียนเดิม					
7	ครูสอนโดยไม่สนใจนักเรียนว่านักเรียนจะสนใจหรือไม่สนใจการเรียน					
8	ครูสามารถสอนสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย					
9	ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมากเกินไป					
10	ครูพูดเสียงดังฟังชัด					
11	อากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี					
12	สภาพห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย					
13	ห้องเรียนอึดอัดคับแคบ					
14	ในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับนักเรียน					
15	ในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
16	มีเสียงรบกวนในเวลาเรียนขณะเรียนในห้องเรียน					
17	บริเวณห้องเรียนมีกลิ่นเหม็นรบกวน					
18	ห้องเรียนมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนนักเรียน					
19	ห้องน้ำ ห้องสุขามีจำนวนพอเพียงกับจำนวนนักเรียน					
20	บริเวณอาคารเรียนมีความร่มรื่น สวยงาม					
21	สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีความทันสมัย					
22	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					
23	สื่อการสอนของครูทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ✓					
24	อุปกรณ์ในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
25	อุปกรณ์การเรียนไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน					
26	ครูใช้สื่อการสอนได้ตรงกับเนื้อหาวิชาเรียน					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน						
1	ครูให้คำแนะนำในการฝึกซ้อมท่ารำ ✓					
2	ครูให้ความสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน ✓					
3	ครูรับฟังเหตุผลของนักเรียน					
4	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าพบได้ง่าย					
5	ครูเป็นกันเองกับนักเรียนเมื่ออยู่ในห้องเรียน ✓					
6	ครูมีเวลาให้นักเรียนตลอดเวลา					
7	ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ✓					
8	ครูเอาใจใส่นักเรียนขณะฝึกซ้อมท่ารำไม่ทั่วถึงกัน ✓					
9	ครูแนะนำเอกสารตำราเรียนให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม					
10	ครูมีความรับผิดชอบการเรียนของนักเรียน					
พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู						
11	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู ✓					
12	ข้าพเจ้าส่งงานตามเวลาที่ครูกำหนดเสมอ ✓					
13	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับครูได้เสมอ ✓					
14	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ✓					
15	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือหรือทำงานต่างๆให้ครูโดยครูไม่ได้ขอร้องให้ช่วย ✓					
16	ข้าพเจ้าสามารถโต้แย้งกับครูได้ถ้าหากความคิดไม่ตรงกัน					
17	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาสามารถปรึกษาครูได้ตลอดเวลา					
18	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน					
19	ข้าพเจ้าถือครูเป็นต้นแบบในการวางตัวและปฏิบัติตัว					
20	ข้าพเจ้ามักพูดคุยเล่นกับครูเสมอแม้กระทั่งในเวลาเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อความเป็นความจริงสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายิ้มสมุดบันทึกทำร่า					
2	ข้าพเจ้าสามารถให้คำปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนได้					
3	เมื่อว่างจากการเรียนข้าพเจ้าทบทวนทำร่ากับเพื่อน					
4	เพื่อนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
5	ข้าพเจ้ารู้จักเพื่อนต่างสาขาวิชาเอก					
6	ข้าพเจ้ามักถูกเลือกจากเพื่อนให้เข้าร่วมกลุ่มด้วย					
7	ข้าพเจ้ามักมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน					
8	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนได้					
9	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสามัคคี					
10	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนในห้องได้					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

ให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นความจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนบ้างบางครั้ง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อยมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	การเรียนวิชานาฏศิลป์ละครไม่มีประโยชน์ต่อข้าพเจ้า					
2	วิชานาฏศิลป์ละครเป็นวิชาสำคัญมีคุณค่าในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมวิชานาฏศิลป์ละครทำให้ข้าพเจ้ามีความอดทนต่อการฝึกฝน					
3	วิชานาฏศิลป์ละครเป็นที่นิยมในสมัยปัจจุบัน					
4	วิชานาฏศิลป์ละครเป็นการฝึกฝนความสามัคคี					
5	ผู้เรียนนาฏศิลป์ละครเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
6	การเรียนวิชานาฏศิลป์ละครถ้าจะให้เราได้คล่องแคล่วต้องร้องเพลงประกอบไปด้วย					
7	ผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ละครส่วนมากมีสมาธิที่ดี					
8	ผู้เรียนนาฏศิลป์ละครฝึกหัดให้เป็นคนเฉื่อยชา					
9	วิชานาฏศิลป์ละครมีประโยชน์ สามารถนำไปใช้กับกิจกรรมต่างๆในสังคมได้ดี					
10	การเรียนวิชานาฏศิลป์ละครช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตแบบไทยได้ดี					
11	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ละครเพราะช่วยขัดเกลานิ้วยให้เป็นคนมีน้ำใจ					
12	การแสดงเดี่ยวฝึกหัดทำร้ายยากกว่าการแสดงหมู่					
13	การเรียนนาฏศิลป์ละครช่วยให้ข้าพเจ้ามีร่างกายแข็งแรง					
14	ข้าพเจ้าคิดว่าเมื่อชมการแสดงนาฏศิลป์ไทยสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ทุกตอน					
15						

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อซึ่งตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนบ้างแต่ไม่มากนัก
น้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยมาก
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ไม่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าชอบรำละคร					
2	วิชานาฏศิลป์ละครช่วยส่งเสริมให้คนมีอารมณ์เยือกเย็น					
3	ข้าพเจ้ามีความสุขมากเมื่อได้เรียนวิชานาฏศิลป์ละคร					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้แสดงความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ละคร					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าวิชานาฏศิลป์ยุ่งยากซับซ้อนเกินความสามารถสำหรับคนทั่วไป					
6	ข้าพเจ้าภูมิใจที่สังคมมองว่าคนที่เรียนนาฏศิลป์ละครมีความสามารถเฉพาะตัว					
7	ข้าพเจ้าชอบร้องเพลงประกอบการรำละคร					
8	ข้าพเจ้าพอใจกับการสอนนาฏศิลป์ละครของครู					
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเรียนนาฏศิลป์ละครช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้					
10	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียดายมากถ้าขาดเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร					
11	ข้าพเจ้าภูมิใจกับการมีโอกาสไปแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่างๆ					
12	ข้าพเจ้าชอบเรียนนาฏศิลป์ละครเพราะจะได้แต่งหน้าและแต่งตัวสวย					
13	วิชานาฏศิลป์ละครเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย					
14	ข้าพเจ้าชอบดูการแสดงนาฏศิลป์ละคร					
15	ข้าพเจ้ามีความพอใจกับอุปกรณ์การเรียนและสถานที่เรียนนาฏศิลป์ละคร					
16	เพลงในนาฏศิลป์ละครมีทำนองเชื่องช้าน่าเบื่อหน่าย					

ค.ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน ในด้านการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้างและบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
นานๆครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตน้อยครั้งจนเกือบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานนานครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้านำเพลงที่ครูสอนในวิชานาฏศิลป์ละครไปฝึกหัดรำที่บ้าน					
2	ข้าพเจ้ามักได้รับเลือกให้เป็นผู้แสดงในงานต่างๆ					
3	ข้าพเจ้าพยายามฝึกฝนทำร่าอย่างไม่เคยย่อท้อ					
4	ข้าพเจ้าคิดทำร่าประกอบเพลงด้วยตนเอง					
5	ในระหว่างการศึกษาศึกษาข้าพเจ้ามักออกไปแสดงนาฏศิลป์ละครตามร้านอาหารต่างๆ					
6	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนทุกอย่างที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ละคร					
7	เมื่อมีการแสดงติดต่อเข้ามา ข้าพเจ้าจะรับงานแสดงนั้นไว้ด้วยตัวเอง					
8	หลังจากที่ครูสาธิตทำร่านาฏศิลป์ละครแล้ว ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติตามได้ทันที					
9	เมื่อได้ยินเสียงเพลงข้าพเจ้าจะรำตามที่ตนเองเพลง					
10	ข้าพเจ้าสามารถรำได้อย่างถูกต้องและสวยงามเพราะครูสอนดี					
11	ข้าพเจ้าสังเกตท่าร่าของครูแล้วนำมาปรับปรุงท่าร่าของตนเอง					
12	ข้าพเจ้าไม่เคยขาดเรียนวิชานาฏศิลป์ละครเลยถ้าไม่จำเป็น					
13	เมื่อมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับนาฏศิลป์ ข้าพเจ้าพร้อมที่จะช่วยเหลือเต็มที่					
14	เมื่อเพื่อนจำท่าร่าไม่ได้ข้าพเจ้าสามารถรำให้เพื่อนดูได้					
15	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับนาฏศิลป์ละคร					
16	ข้าพเจ้าเคยไปร่วมพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย					

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	7.519	12	3.978
2	6.848	13	5.093
3	11.866	14	6.751
4	11.734	15	6.289
5	10.549	16	10.549
6	6.734	17	21.063
7	11.866	18	7.107
8	25.215	19	6.197
9	7.107	20	6.633
10	3.978	21	17.000
11	6.633		

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9774

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	7.107	11	6.680
2	6.197	12	2.940
3	9.574	13	3.023
4	18.762	14	6.680
5	7.107	15	5.975
6	5.093	16	5.093
7	3.546	17	2.940
8	3.817	18	7.033
9	5.093	19	5.975
10	3.897	20	5.093

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9340

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.940	6	7.033
2	6.680	7	4.690
3	5.698	8	5.093
4	5.093	9	5.093
5	2.708		

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8964

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนรู้การสอน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.010	14	6.379
2	4.690	15	3.742
3	19.282	16	5.093
4	5.354	17	3.546
5	3.954	18	6.633
6	6.633	19	25.000
7	19.282	20	5.212
8	5.354	21	5.093
9	3.742	22	5.093
10	6.379	23	5.451
11	25.000	24	4.690
12	5.093	25	19.282
13	3.546	26	5.354

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9645

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.954	11	21.063
2	6.633	12	6.751
3	19.282	13	3.546
4	5.354	14	6.167
5	3.978	15	5.745
6	6.633	16	5.093
7	25.215	17	3.761
8	7.107	18	10.549
9	5.745	19	21.063
10	9.574	20	7.519

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9681

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	6.197	6	11.866
2	11.866	7	21.063
3	25.215	8	7.107
4	7.519	9	6.197
5	6.734	10	10.549

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9580

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร
ของนักเรียนชั้นต้น

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็น รายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็น รายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็น รายข้อ (t)
	ด้านความรู้		ด้านความรู้สึก		ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม
1	21.063	1	10.549	1	3.742
2	7.107	2	18.762	2	6.379
3	6.289	3	6.751	3	25.000
4	11.866	4	6.289	4	5.093
5	25.215	5	11.866	5	3.742
6	7.519	6	21.063	6	5.093
7	6.848	7	5.212	7	3.546
8	11.866	8	3.978	8	5.093
9	21.063	9	6.379	9	4.690
10	7.107	10	4.690	10	3.546
11	7.838	11	3.761	11	3.761
12	14.832	12	10.549	12	4.795
13	13.146	13	25.000	13	3.761
14	6.751	14	5.354	14	5.093
15	6.289	15	3.742	15	19.282
		16	5.354	16	5.226

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9861

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นายกิตติคุณ บุญเสริม
วัน เดือน ปีเกิด	4 มิถุนายน 2512
สถานที่เกิด	อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	51 หมู่ 1 ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง 14130
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี ถนนกรุงเทพ – ชัยนาท ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	นาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง
พ.ศ. 2529	ศศ.บ. (นาฏศิลป์) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ